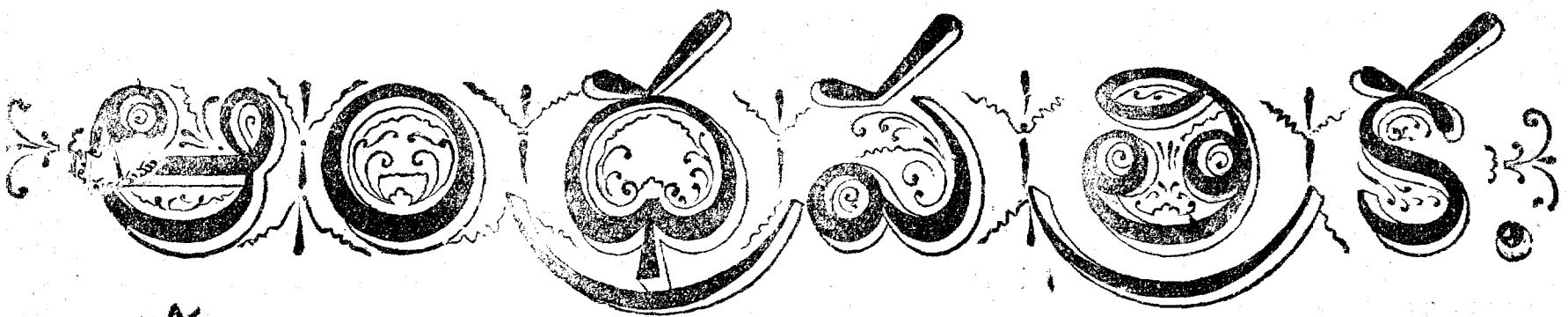

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప స్ట క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310704

వ ర తి ది న ము వ్ర క టి ం ప (బ డు ను.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 15-వ తేది మంగళవారము
రుథిరోద్ధారి నామసంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ నవమి ౯.

No. 140
సంచిక ౧౪౦

CALENDAR || AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924

అ మృ తాం జ న ము క్యా లం డ రు

1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

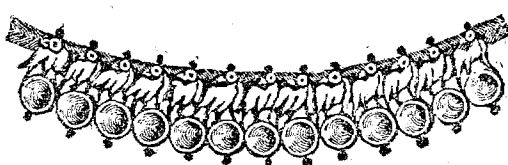
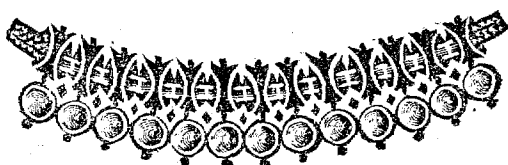
క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

పి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, చొంబాయి.

గ జ్జ ల అ డ్డి గ లు

తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొని తిరిగి పైక మివ్వబడును!

అను విషయమును మాతో మొదటిసారి లావాదేవి చేయుచున్నా వారి నడిగి తెలుసుకొనుడు.

ఈ నగ 7 సవరములు యొత్తు మొదలు 10 సవరముల ఎత్తు వరకు పలుకములలో వింత వింత పూలు, కేరళలో తయారు చేయబడును. దీనికి పురువు 1-కి మజారి గ్గు 80. పట్టుచే కట్ట బడునది 2 సవరముల ఎత్తున తయారగును. (55 గజలకు) మజారి రు 7-2-0 లు మాత్రమే. ఒకసారి మా వద్ద అర్ధ రిచ్చిన మరి యెప్పుడును ఎట్టి చిన్న నగ కైన ను మా వద్దకే తప్పక వత్తురని మాకు వ్యభిచారము గలదు. సీమ వెండి, సవరము బంగారు నగలు, యితర సామానముల అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నుంచుచున్నాము. అర్ధరిచ్చిన సకాలములో తయారు చేసి యిచ్చెదము. 172 పుటలు గల మా చిత్ర విచిత్రపు క్యాలంటరు ధర రు 1.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ నగల వర్తకులు, 25, చైవాబాదు రోడ్డు, మద్రాసు.

గృహకృత్యములకు కావలసిన సబ్బులు

అవి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మురికిని పూర్తిగా తీసివేయును.

ఇతర స్వదేశీ లేక విదేశీయ గృహకృత్యములకు కావలసిన సబ్బుల కిది యంతమాత్రమును తీసిపోవుట లేదు.

గృహకృత్యములకు దీనికి మించిన సబ్బు లేదు.

సున్నితమైన వస్త్రములకు, కట్టడములకు మా లీఫ్ సబ్బులను వాడి చూడు.

సరసముగా విక్రయించబడు యిదేమాదిరి సబ్బులను కొనుటకు మానుడు.

ధరలకు, ఇతరవిషయములకు, ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Apply to :—The Business manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

SOLE AGENTS,
Messrs. ADAM HAJEE MAHAMED SAIT
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.

For Madras and Chingleput

Messrs. D. V. Naik Bros,
Calicut.

For Malabar, S. Kanara, Salem,
Trichinopoly, Cochin, Travancore,
Bangalore, Mysore
Coimbatore and the Nilgiris.

AVOID CHEAP IMITATIONS.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలనుభయ! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణన వధికము!!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్య కాళక మాత్రలు దివ్యాచ్యుతము. అల్లము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్ని మాంద్యము, దాహము, దప్పి, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అణులు, మొదలగునానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి శేషమును యారోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈ మాత్రలు మేహవార శింప నొప్పులకు వెంటనే గుణమిచ్చును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనభవముగల ఔషధ మగుటచేతనే పరమహంసకీయ అని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— ఆయుర్వేద వైద్యనిలయ,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలనుభయ! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణన వధికము!!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్య కాళక ఈమాత్రలు దివ్యాచ్యుతము. అల్లము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అణులు, మొదలగునానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి శేషమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార శింప నొప్పులకు వెంటనే గుణమిచ్చును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనభవముగల ఔషధ మగుటచేతనే పరమహంసకీయ అని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

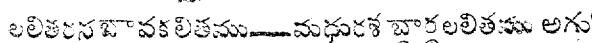
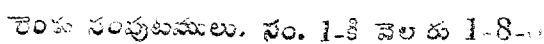
1073 ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

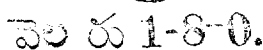
ఫ్రంట్ పేజీ

మన రాసు.

Page 0-8-1

ఆంధ్రప్రచారిణిగ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

పగుళ్ళకు తైలము

"ERASMIC" Perfumers, LONDON. PARIS.
To Be Obtained From All Stores & Dealers.

అంధరాక్షియు హిందీ ప్రచారసమ్మేళనము

దైనమ్మేశ్వరస్వామి వేదము 20-1-24, 21-1-24 తేదీలలో

వై.ఎస్.ఆర్. కమిటీ 20-1-24, 21-1-24 తేదీలలో
బెంగళూరు జరిగిన అంధ దళ హిందీభాషాభిమానుల సభ
డిసెంబరు 1923 కంటా జాతీయమండలి కార్యకర్తల జరిగిన
సభను గూడ జరిగినది. సభ్యులైన అంధ దళ హిందీభాషా
మండలి జరిగింది అంధ దళ హిందీభాషా మండలి హిందీభాషా
మండలి కమిటీలను జరిగించినది కార్యకర్తల మేల్కొలుపు
మేల్కొలుపు అంధ దళ మండలి జరిగింది. ఇదిలాంటి కార్యకర్త
ల హిందీభాషాభిమానుల సభ జరిగినప్పుడు అంధ దళ హిందీభాషా
హిందీభాషా మండలి కమిటీలను జరిగించినది. అందువల్ల
జరిగింది. అందువల్ల జరిగించినది కార్యకర్తల
కార్యకర్తల పని ప్రారంభించినది. ప్రస్తుత రైతు మండలి. కావున
జనవరి 20, 21 తేదీలలో అంధ దళ హిందీభాషా కార్యకర్తల
తోబాటు జరిగిన వై.ఎస్.ఆర్. కమిటీ ప్రతినిధులనుండియు
హిందీభాషాభిమానుల సభ, హిందీభాషా కార్యకర్తల సభకు రావలె
నని మా ప్రార్థన.

హృదయము

ప్రసిద్ధిచెందిన గొప్ప రైస్ మిల్

వేలం ప కటన

గుంటూరు డి. కె.ఎల్. కె.ఎల్. చంద్రావతి గారు
య 2.50 కెంటు బిస్కెట్లం గల కేరీ భూమిలో కట్టబడిన బిల్డింగ్
గుంటూరు యిందులో వుంచబడిన మొదటి వర్గం రైస్ బిల్డింగ్
19-1-24 లేదీ ఉదయం 7 గంటల లగాయరు సమయ మిట్టవద్ద
శేలంపాడి వికయించు దును, గనక కాళుగినవారు శేలం వర
కులకు జాబడి పాట పాడి కొనవలెను. మిల్లిబిల్డింగ్. మూడు
బ 20000 లు ధాన్యంపట్టె 17 కొట్లు. యిన్ జన్, బాయిలర్
వారు, వలరువుంచేసా. మార్కెట్ కంపెనీ కాలూరు 48వార్డు
పారు గల ల్యాండ్ మేరు బాయిలరు. డిటా కంపెనీ కాలూరు
10 వార్డు పారు గల కాంపౌండు యిన్ జన్, యిన్ జల్ బర్డు రైస్
వలరు 6, ఆ 4500 లు గల రంజన్ వలరు 4, ఆ 3500 లు గల
పుష్పవతి వ్యవసాయ కౌనులు 2 యిందుకు సంబంధించి యెలివే
టరు, వంకలు, జల్లెళ్లు, జల్లెలు, ముట్టింగులు, చుకాలు, నీటి
పుంపు వగైరాలు గల కట్టెలు రైస్ బిల్డింగ్.

రెండవవాడు యీదిగువ తీర్మానము కడుతీర్మానముగా
చర్చింపబడి చిరకాల అధ్యక్షుని పరిష్కారపు ఓటులవలన ఆమో
దింపబడెను. విడితానూలు ఇంటికిమిడియేటు బి. ఎ. ఆం
నూడు పరీక్షలుండునట్లు యేర్పాటుచేసెను. ఇంటికిమిడియేటు
నండే ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. గూడ సమ్మతికమై యుండును. ఎస్.
ఎస్. ఎల్. సి. తరగతి పూర్తియగుననిక బక బల్లిత పరీక్షయిం
డును. దీనిలో ను తీర్పులైన వారు వైయూనివర్సిటీ
తరగతులకు చేర్చుకొనబడుదురు. ఈ పరీక్షా పర్తిఫీటు
గల్లి. వో. యితర యూనివర్సిటీలలోన గూడ యూనివర్సిటీ తిం
గతులందు చేర్చుకొందురు. ఇంటికి మిడియేటు, ఎస్. ఎ
ఎల్. సి. యను రెండు పరీక్షలు యథాప్రకారముగానండే తీర్
వలయును.

కాశీజీలకు, నూర్జును, కిషోరీజీయూ చుండుటను గూర్చి
యీ దిగువ రీతిగా తీర్మానించిరి. ఇంకురుమిడియేలు కాశీజీ
లను యూనివర్సిటీవారే తరచుగ, బాగ్రత్త పరిశీలించు చుండు
రు. ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి పరీక్షల విధానము యూనివర్
సిటీవారే యేర్పరచెదట. ఇందులకు ఒక స్థిర సంఖ్యను నిశ్చయింప
జనును.

(1) మైసూరుల్లో నేర్పు విషయము లన్నింటిని, ఇంగ్లీషుతప్పకకొనవలసి, సాధ్యమైనంతవరకు దేశభాషలనుండే నేర్పవలెననియు, (2) ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. కఠిమయియు ఇంగ్లీషు, తెక్కలు, తన్ను యితిరవిషయములందు కన్నడమునగాని, అంగ్లమునగాని అధ్యక్షులు వ్రాయవచ్చుననియు, (3) ఇంటరమీడియేటు తరగతిలో విషయములు అంగ్లమునకే బోధింపవలెననియు, (4) అంగ్లములందలి కాప్రవచనములకు, కన్నడభాషలొన నరసము నగును కన్నడపదముల వట్టికను (వాని అన్ని విద్యాకాలము పంపవలెననియు నిరయించిరి. (నల్లకొండ బెల్లూరి).

N. B. — యంకా యందువిను యమై పూర్తి వివరములు
 అన్న పేరింటింపఁజూపు తెలుసుకొనిగోరువారు యీ క్రింద
 సరికరము చేసినవాఁడి వ్రాసినయెడల తెలుపుదును.

అక్షర :- కొల్లా కొటయ్య
 కొల్లా కొటయ్య, } కొమ్మూరి హనుమంత శాస్త్రి
 తె నా లి. } మద్ది వెంకటరంగయ్య
 15-12-28

5 | ప్రక్కలు వ్రాసి కరుణతో పేసి లాంటిలా చేసి పంపిస్తే
కరుణ విప్పుకొనే సరియైన భావిఫలితము వ్రాసి మిళకరుణతో
వి. కె. 1-4-0 పంపబడును. లేక రూ 1 మణియార్జున చేయ
వలెను. విలాసము.

వేదాంతాంతరము, ధాతువైది హచ్చియము. అతిమాత్రము

మూలకాశాక్షిణుడు సంబంధించిన వ్యాధులు, సుఖోగము
మొదలగువాటిని అనుభవముగా బాగుచేయును. మలబద్ధకమును
పారద్రోలి, అకలిని పెచ్చించును. పిత్తసంబంధమైన వ్యాధులు
బాధించు, కఫము మున్నగువాటిని ఖండించును. ఇదన్నియుగాక
దేహమునకు బలమును, మంచితక్రమము యిచ్చుటలో దీని సమా
నమైన టానిక్ ఏదీయులేదు. స్వర్ణము, అగ్రహిణు, హయము,
మాత్ర మొదలగు భస్మములు యందు చేరియున్నవి. సప్తంస
కల్పమును పారద్రోలుటయందు దీని సమానమైన వేదీయు లేదు.

15 దినములు జోషధముగల బుడ్డి 1-5 రు, 3-1

1074 వి. ఎస్. ఎస్. వస్త్రాధిపతి బి. ప.

14, బాజ్జీ, మదరాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినీమా

12-1-24 కవివారము నుండి 18-1-24 లేటి శుక్రవారము వరకు
ప్రతిరోజు కందు ప్రవర్తనములు

సాంఘికము 6-15 గంటలకు శాస్త్ర 9-30 గంటలకు
 3-15 జనవిద్యను బోధించు చదువులు 3-15 గంటలకు

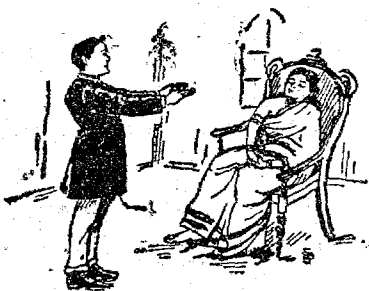
ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಪ್ರಾನ್ಸಿಕ್ಟ್ ಮಿಸ್ಟಿರಿ ಸೆರಿಯಲ್

“రేడియోకింగు”
అను ఆట పద్యింపబడును

ఈ అపరాధమింకొక కథనండు కాయేస్తూన్నట్లుయొక్క

మూలము, మర్మములు అంగులటలు యిదివరకెన్నడును ప్రకర్షించబడలేదు.
దీనితో యూనివర్సల్ ఇంటర్నేషనల్ న్యూఢునూ,

హాస్యమును చూపబడును.

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, తాల్ రీడింగు, కాన్ సెన్ టే
వన్, ఆత్మకృతి, దూరదృష్టి, దూరకళణము, మెస్సరిజము
యనున వానిని నివారణచేయు శక్తులు విప్రులముగ, మర్మర
హితముగ, నుబోధముగ, అత్యంతమర్మరముగ, గురువు లేక
నే అభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

పెరి (పరి 1.5 ౧-2-0-0 పోస్ట్ 0-4-0

ಪೊನ್ನೇರಿ, ನೆಳಿರಿ, ಮುನ್ನೇರಿ, ಮುನ್ನೇರಿ.

భాది ప్రచారము

ఖద్దరు బోర్డు సభ్యుల యువస్యాసము

తిరువల్లి క్షేత్ర వీచినది

కాకినాడ కాలగ్రహమును నిశ్చయించుకొని ఆఖిలభారత ఖద్దరు బోర్డు సభ్యులకు సేత్ బహుమాలా బహుమతి, గౌరవము గాంధీ, మధురాధిపతి పురుషోత్తమరాజుగారు ఈ ప్రతి ఆంధ్రదేశమున పర్యటించు గావించి ఉత్తర ప్రాంతములను జనులు మార్చును గడిచిన కవిభారమునాటికి మదరాసు నగరము చేరిరి. గౌరీశంకరమిత్రగారు (అలహాబాదు)ను జేతరాను గాంధీ గారును గూడ సమయమునకు మదరాసున కేరెరిరి. వీరిరెండు ముఖ్యులు, రెండుకొని మదరాసు ఆంధ్రకాలగ్రహ సంఘము వారు కేరెరము సామంతాలము 6 గంటలకు తిరువల్లి క్షేత్ర వీచినది ఒక మహాసభ సేకర్చుట చేసిరి. సభకు సమావేశమై పలుకుచు విచ్చేసిరి. సభ కేరెరినవారిలో రాజీ కల్యాణరాజు, వి. వి. ఎన్. అయ్యయ్య, వి. చక్రేయ్య, జి. లక్ష్మీనారాయణరావు, చల్లా శేషగిరిరావు, టి. ప్రకాశం, ఎం. శింగారశేఖర, కె. పున్నయ్య (కల్లుకు పిసారీ ఆశ్రమము) అబ్దుల్, బామియ్యూను, మున్నగువా రుండిరి.

శ్రీయతి కాకినాడుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అగ్రాసాధికారము వహించిరి.

అధ్యక్షుడు

సభకు ప్రారంభించు కా. నాగేశ్వరరావు గారిట్లు చెప్పిరి:

ఇక్కడ ఆసేతులు ఇదివరకే నుపసంహరించుకొనిరి. నేను వెళ్ళుచున్న అవస్థనుంచిని. మన దిశకాలవరకు స్థలము. నేను మన అవస్థనుంచి నిమిత్తము సేత్ బహుమాలా బహుమతి, మధురాధిపతి పురుషోత్తమరాజుగారు ఈ ప్రతి ఆంధ్రదేశమున పర్యటించు గావించి ఉత్తర ప్రాంతములను జనులు మార్చును గడిచిన కవిభారమునాటికి మదరాసు నగరము చేరిరి. గౌరీశంకరమిత్రగారు (అలహాబాదు)ను జేతరాను గాంధీ గారును గూడ సమయమునకు మదరాసున కేరెరిరి. వీరిరెండు ముఖ్యులు, రెండుకొని మదరాసు ఆంధ్రకాలగ్రహ సంఘము వారు కేరెరము సామంతాలము 6 గంటలకు తిరువల్లి క్షేత్ర వీచినది ఒక మహాసభ సేకర్చుట చేసిరి. సభకు సమావేశమై పలుకుచు విచ్చేసిరి. సభ కేరెరినవారిలో రాజీ కల్యాణరాజు, వి. వి. ఎన్. అయ్యయ్య, వి. చక్రేయ్య, జి. లక్ష్మీనారాయణరావు, చల్లా శేషగిరిరావు, టి. ప్రకాశం, ఎం. శింగారశేఖర, కె. పున్నయ్య (కల్లుకు పిసారీ ఆశ్రమము) అబ్దుల్, బామియ్యూను, మున్నగువా రుండిరి.

ప్రభుత్వమువారు మౌర్యము తమజనులను హెచ్చరించిన కోసమునున్నాడు. ఇక్కడికి తీవ్రమైన పచ్చియెండుకుని మిరయించుచును. అదిచూడని మునుకొని చూడకారము మీరై ఉండిన మీరు మౌర్యులను. మీరు మీ కార్యములను చక్కచెట్టుకొనాలరు. అనుభవంతములే గన్పించుచున్నది. గౌరీ. ఎన్. శివస్వామి అయ్యయ్యగారుగూడ ఈవిధాంతముల కంగీకరించిారు. మనయంతరమును స్వరాజ్యము కావలెనని దృఢముగ మనయభిప్రాయములను కట్టకదలవలెను. అట్లు వృత్తి కించుకుట ఖద్దర తగినది.

నేను మనకువ్యవసాయమును ఎల్లదను మహాత్ముని మార్గ ప్రకారము అనుసరించుకొనుచున్నాను సేతవేసినవారు. సేత్ బహుమాలా బహుమతి మిక్కిలి విశ్వరూపంతులు. ప్రాంతమునుండియు ఖద్దరుకాపును అధికముగా నున్నాడు. కడచిన సంవత్సరమున నాగపురమున స్వరాజ్యవర్తకసంఘమును ప్రారంభించి నడవించారు. ఆయనకుమారుడు ఓడవడతనని అచ్చటి డివిజనులతో ప్రయత్నించిరి. ఆ సందర్భముననే బహుమాలా కియమకు వెళ్ళుచును కలసివినది. వాకిరెండుకొని కేరెరలలు గ్రాంథికగారు ఉన్నాడు. గ్రాంథికగారు గాంధీమహాత్ముని పోయి, ఒకే నేరమునకు వెయిలుకు వెళ్ళినాడు. అయిన గాంధీ

మహాత్ముని పోయి, ఒకే నేరమునకు వెయిలుకు వెళ్ళినాడు. అయిన గాంధీ సంవత్సరమున గడిచిరి అయిన మహాత్ముని కంతకేమును మనకు తెలుసు. మధురాధిపతి పురుషోత్తమరాజుగారియుద్ధానికి ఒకే కోర్కెను ముఖ్యులు ఉచ్చయిచ్చుచు. వారు చెప్పిన సంవత్సరములనుండి ఖద్దరు పరిశోధనమునూరు, ముగడలూగాంధీగారు సువర్ణలింగాని సత్కారమునకు ఖద్దరునెడల, రాటుము వెడలను ఎత్తుకొనవలెను గావించుచు, నూలువెడలను గూర్చి పరిశోధనలను గావించుచు కీర్తనలనులను కనుగొనుచు జేతరాను టి. ప్రకాశం శేయించున్నాడు. గౌరీశంకర మిత్రగారు అలహాబాదునాడువులు. వారు కాకినాడ కాలగ్రహున కేరెరినవిచ్చుటనుండి ఆంధ్రదేశమున పర్యటించు గావించి ఇచ్చటి కేరెరినాడు. వారు పలుకుచులనుచు ముఖ్యులలోని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

సేత్ బహుమాలా బహుమతి

సేత్ బహుమాలా బహుమతి పొందామనియు దుపయోగించిరి. రాజీకల్యాణరావుగారు సన్నిహితు ముఖ్యులను సేత్ బహుమాలా బహుమతి గాని విశేషము నుపయోగించరాదని హెచ్చరించు ఇట్లు చెప్పివేసిరి.

కాలగ్రహ నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చి సాధనముల నూచించినది. ఆ సాధనములను జేతరానులకు కలల కవితా ముండెను. కార్యక్రమమునకు ముఖ్యమై ఖద్దరు, మహాత్ముడు బయట నుండిన, కెయిలులో నుండిన, ఈ ఖద్దరుకుని సాగించుచు నేయున్నాడు. కాలగ్రహమున ఆసనిని నిర్వహించుచున్నది. ఖద్దరు బోర్డును స్థాపించి ఆ బోర్డు చేయవలసిన పనులను నూచించినది. మేము ఆంధ్రదేశమున పర్యటించు గావించుచుంటిమి. మహాత్మునికి ఖద్దరును దుండెన విశ్వాసమును ఆంధ్రదేశము గమనించుచు నేను కనుగొంటిని. అలహాబాదులో నే నిచ్చుటకు వచ్చితిని. ఆంధ్రదేశమునెల్లదను ఖద్దరును భరించుచుండి నందున, మనకు స్వాతంత్ర్యము లభించినను అనందము నాకు గలిగినది. ఇక మేము తమిళప్రాంతములకు వెడలనున్నాము. అచ్చట వెళ్లి సాంఘిక పరిశోధన జేసేమియు చెప్పాలను. ఆంధ్రదేశమునకు ఖద్దరు ప్రచారము జరుగుచుండెనని మాత్రము నేను వింటిని. ఖద్దరుకు నాలుగు అంగములు గలవు. ఆ నాలుగు అంగములను నాకు ఆంధ్రదేశమున కన్పించెను. రాటుము, ప్రతి నూలు, మనస్సులు ఏదో ప్రాంతముల ఖద్దరును ఉత్పత్తి చేయనో, అక్షాంతములు మూతమే స్వరాజ్యమును పొందుట, అక్షర గతిగియుండును. వానికి స్వరాజ్యమును కీర్తనముగ లభించును. ఆంధ్రదేశమునకు ఖద్దరు గలదు. కాని వారు గుణ రాతున కెగురుచు చేయుచుండిరి.

ఇట్లు తన ఖద్దరును తమకయ్యించుకొనక, ఇతరకాపులకు కేసుకునేయింతులన, ఖద్దరుబోర్డుకు సభ్యులై గలరు. విశేషములను తెప్పించుకొనక, తాము ఉత్పత్తి చేయు ఖద్దరు బట్టలనే యుపయోగించుచున్నామని, మాకు సంకల్ప మిచ్చును. ఈవిషయమై, ఏదైన సలహాలు కావలసియున్నా కాని నోస గుటకు మేమునుండియులముగ నుండుము. ఈ ఖద్దరును విశ్వాసముగలవారు తమ స్వగ్రామములకు వెడలి కేక్రీలది ప్రచారము చేయవలెను. అభాగమునకు కావలసిన ప్రతి గలవా, రాటుములు గలవా, యని చూచి వానిని సేకరించుకొని వనిని ప్రారంభించవలెను. ఆంధ్రదేశము లీవిధముగ జరిపినయెడల, ఆంధ్రదేశము నందు మహాత్ముని కుండెన విశ్వాసము సెరవేరగలదు.

వ్యవసాయ, ధర్మ, వృత్తి

ఖద్దరును రాజనీతి, వ్యవసాయనీతి, ధర్మవృత్తులతో పరిశోధనలను. ఎప్పుడు మనము ఖద్దరును తీసికొనినా, జేతరాను నకు కోట్లాదిరూపాయలు చేరును. అది కావనీతి. కొంతకాలము క్రిందకు ఇంగ్లాండునాని కోర్కెను చెప్పి, మన ఖద్దరుకును, విశేషవస్త్ర బహిష్కరణములను విచారించిరి. గాంధీగారి బహిష్కరణవ్యవహారముననే యని ఆంధ్రదేశము యజమానులు కోర్కెలయందు స్పష్టముగ సంగీకరించిరి. వారి కాదామును హిందూస్థానునుండియు లభించుచుండెను. హిందూస్థానును ఖద్దరు వానిని బహిష్కరించెనో, వెంటనే వారినివస్త్రము సంభవించెను.

ఇక వ్యవసాయవృత్తినిచూచుము. ప్రభుత్వమువారు, హిందూస్థానునుకు నూలును ప్రతివానికి మూడుకును రూ 2 1/2 ల యును సం॥ కు రూ 30 లయియు అంగీకరించబడెను. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు యెప్పుడునున్నాడు. దినమునకు రూ 1 కును సామాన్యులకు క్రిష్టి నూలునడవిన అధ్యయన 2 అణా నూలు అ కచ్చును. వ దుకు ట యం దు అ భృగు ము పాం ది నే యు తో వ దు కు రూ 1 కు ది, మునకు, 4 అణాలు, 8 అణాలు, 12 అణాలునాడ ప్రపాది. వరద్యును. 2 అణాలు వేసికొనినను మనమునకు రూ 8-12-4 అణు, సామెరు రూ 45 లకు వచ్చును. ఖద్దరుపనియందును వానికి కేసిన మిట్లు రూ 45 అ కచ్చును. జేతరాను ననేకులు వృత్తిలే యున్నారు. వారెల్లరకును వృత్తి యేయును. ధర్మ వృత్తితో చూచిన, గాంధీమహాత్ముడు చెప్పియు, ఖద్దరును నుపయోగించుటలను జేతరానునుండి కోట్లాదిరెలకు భోజనము దొరకును. ప్రభుత్వము కచ్చు నివేదికలను చూచినను కూటికి తేక కచ్చులను బాధపడువారు జేతరానునుండిగో గలరిని విదితమగును. ఆహారము జేతరానికి ఆహారము నొసగుట మన భర్మముగాదా? నూలువకుటలను, వీధివారికి కూలి దొరకును. ఆ కూలితో వారు తమకు కావలసిన యాహారమును సంపాదించి నుఖముగ కాల జేతరాను చేయగలరు. ఇది ధర్మవృత్తి జేతరాను బట్టలను తెప్పించుకొనుటలన, కచ్చును కురియొక విధముగ నూడ అగును. విశేషములు తాము భరించవలసిన సుకములు ఇచ్చు రచ్చు, కూలి. లాభము, అన్నిటిని వేసికొని మన కెక్కున ధరలకు విక్రయించురు. మన ఖద్దరు బట్టల కట్టి వివేక ఖర్మ లేమియు నుండవు- ఇచ్చటనుండి 8 అణాల కెగురుచు యెప్పుడి ప్రతి రూ 2-8-0 బట్టగ మారి వచ్చుచున్నది, ఇంటిలోనే పండిత ప్రాంతి ఇంటినుండి యాతయోగించుకొనిన యెడల ఈ కందుగలు కప్పిపోవును.

మిల్లులు

కాని జేతరానుకు కావలసిన వస్త్రమునంతయు, ఈరాటుములు గవ్వయిచ్చేయిచు నా మిల్లుల వేగముతో రాటుములు, కూగునాయని కొంతకు ప్రయోచురు. ఈవస్త్ర లన్నిటిని మ గ న లా అ గాంధీ గాడు సరియైన సమాధానమునగలరు. కాని నేనుమాత్ర మెక్కనియెమును చెప్పగలను. హిందూస్థానున నేను 850 మిల్లులు గలవు. జేతరాను కంతకేను సమైక్యమునకు ఇతరు కేసినము 100 మిల్లులను స్థాపించిన విశేషములనుండి మనము బట్టలను తెప్పించనే అక్కరలేదుగాదా యనియు మరొక రందురు. కాస్తమే, బయటనుండి తెప్పించనక్కరలేనని నేను అంగీకరించును. జేతరాను త్వరలో 100 మిల్లులను స్థాపించుట దుర్లభము. ఒక వేళ స్థాపించినను, మన యాభి క స్థితి వాగునడదు. ప్రస్తుతము మిల్లులను జేతరాను నంతటికిని రెలకులనుండి క్రమవహితము అవోము దొరకుచున్నది. నూలుమిల్లులను తెప్పించు, ఇంకో 50,000 మందికి దొంగిల దొరకుగాక. మిగిలిన కోట్లాది ప్రజలకి యేమి కావలెను? ప్రతి వాడును అన్ని వస్త్రములకు దిగులతో యుండవలెనని గాంధీ మహాత్మునికోరిక. కాలగ్రహమహాసభ కోరికయినాడు. మిల్లులనే వృత్తినుంచిన, క్రమల కావారమునొరకు యెట్లు? మిల్లులను నమ్మకొనిన, మిల్లులదిగనుకై అవ్వజేయులై, సాధారణదలసినిచ్చును. ఎంతకాలము అన్యులవై ఆధారపడియుండవలెను? మిల్లులనుజూచున కపరిమితముల లాభము వచ్చుచే, వారు భరించవలసిన రాబడివచ్చును, నూజిలూపును, ఇన్ను రెన్నువచ్చును, ఇతరభార్యలను తాము కయ్యించుచేనె బట్టలభరిచుచే వలెను. రాటుము రూ 2 లకు కయ్యించుకొని రూ 10 లకు కయ్యించును. ఈ మధ్యగరకును కొంతకు మిల్లులనుజూచును సంవత్సరమునకు రూ 10 లకు 15 లకు రాబడివచ్చు రూపమున ప్రభుత్వమువారికి తెల్లించుచుండిరి. మిల్లులను శ్రీమంతులను, ప్రభుత్వమువారినిమాత్రమే లాభము గలగునే గాని జనసామాన్యులను కెట్టిలాభమును గలగదు. మీరుమిక్కిలి వారి కాహారమును దొరకు.

మరియొక విషయమును గూడ మనము గమనించవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారు పుచ్చుకొనబులునులకు జేతరాను వాధ్యత వహించబడని మనము గయకాలగ్రహునందు తిర్మానించి యుంటిమి. మిల్లులు ఉండునంతకాలము, అవి సంపాదించు లాభములో నెక్కువభాగమును ప్రభుత్వమువారికి ఋణముగ నిచ్చుచునేయుండును. ఇప్పుడు మీరు ఒక్కొక్కరు ప్రభుత్వమునకు లక్షలకొది ఋణము నిచ్చుచున్నారని మీరెల్లరకును తెలిసియేయుండును. మనము మిల్లులు తయారుచేసెడి బట్టలను కట్టుకొని ప్రభుత్వమువారి కోక వస్త్రములునుచ్చుచు, అములును నిరాకరించుచుని యుండుండు ఎట్టి యాచితకర గలదు?

టంగుటూరు ప్రభుత్వమున నాడునున్న సహస్రసింహు
 ఫలములను, పుష్పములను సమర్పించిరి. అక్కడకి నా. నాగే
 శ్వరరావుగారు, పట్టా సోమసుందర గారు, మూలూరు యాత్రా
 యు మున్నేనగారు వచ్చియుండిరి. అప్పుడే కేసులో ఉన్న ప్ర
 చారమునకై ఎమ్మెల్యేసముఖ నొసకవలెనని ప్రభుత్వమునోచిరి.

మహాత్మానికీ శస్త్రచికిత్స యొగర్పబడుట

సన్మాను వైద్యశాలలో శ్రేయముగ నుండుట

గాంధీమహాత్ముని కొన్ని దినములనుండియు జ్వరము చేతను పొత్తికడుపులో నొప్పిలోను బాధ పడుచుండెను. డాక్టర్ పరీక్షించిన నాతడు ఆపైండ్రిసిటీనువలన బాధపడుచుండె ననియు వెంటనే శస్త్రమొనర్పవలె ననియు నిశ్చయించిరి. మహాత్ముని శనివారము మధ్యాహ్నము ఎరవాడ జెయిలు నుండి, పూనాలోని సన్మాను వైద్యశాలకు గొనిరాబడెను. ఆరాత్రియే, కలనలుమాడకుగారు, మహాత్మునికి శస్త్రచికిత్స యొనర్పిరి. చికిత్స నిరపాయముగ నే జరిగెను. తరువాత మహాత్ముని ఆరోగ్యము అభివృద్ధి పొందుచున్నది. ఆందోళనపడ నవసరములేదు.

శస్త్రచికిత్సను వచ్చుటకు పూర్వము గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గాంధీమహాత్మునివద్ద నుండెను. ప్రజల కొక సందేహము నెవలసినదని శాస్త్రిగారు మహాత్ముని గోరగా, తాను ఖయిదీని గాన పట్టిసందేహము నొసగరాదని నిరాకరించెను. తాను మహాత్మునితో గావించిన ప్రసంగమును గురించి శాస్త్రిగారు రొక్కకుటల నెనర్పిరి. తనను వదలించుట ప్రయత్నించునెడల నందుల కవలంబించు చర్యలన్నియు వాల్చన్యరాహిత్యముగ నుండవలసనియు, ఎట్టిచరతులను నుండగాదనియు మహాత్ముడు దెలిపె నని శాస్త్రిగారు దెలిపిరి.

ఈదినము ఆరోగ్యస్థితి

పూనా జన 15:—ఈదిన మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు కలనలు మాడకుగారు (ప్రకటించి):—

గాంధీగారు రాత్రి 8 గంటలకాలము, మంచి పాదముగునిద ననుభవించెను. నాడియు, శరీరము లో వేడిమియు సాధారణముగ నే యున్నవి.

కామరానుగాంధీ, జీవరానుగాంధీ గార్ల యుదయము వచ్చుట వచ్చిరి (ఆ. వె)

పూనా, జనవరి 14:—కలనలు మాడకుగారు ఈ సాయంత్రము 6 గంటల 45 నిమిషము ఈ క్రింది ప్రకటన నొనర్చును:

గాంధీగారు ఈ దినమున, చాల విశ్రాంతిగా ఉన్నామని, శరీరములో వేడియు, నాడియు సాధారణస్థితిలోనే యున్నవి. శరీరస్థితి బాగుగనున్నది.

మహాత్ముని సందేహము

మహాత్ముని ఆరోగ్యమునుగురించి వివరములు తెలుసు భారతదేశమునందన్ని ప్రాంతముల నుండియు, ప్రత్యేకవ్యక్తుల నుండియు, సంఘములనుండియు లేంతివార్తలు వచ్చినవని డాక్టరు ఫటకుగారు మహాత్ముని కెరిగించిరి. వారందరికి ఈక్రింది సందేహము సంపవలె నని మహాత్ముడు ఫటకుగారిని కోరెను.

“నా ఆరోగ్యము విషమావస్థయందున్నదిమయమున నాజేషియులు నాయందు గన్పరచిన బాధమగు ప్రేమకు నేను చాలసంతసము నందితిని. ఇచ్చటి వైద్యాధికారులు సాధ్యమగు సౌకర్యముల నన్నిటిని నా కొనర్చుచున్నారు. అందుచేమీరు ఆందోళనపడ నవసరము లేదు.

జాతీయ ప్రార్థనలు

కరాచీ జనవరి 14:—దేశముం దంతటను 18 వ తేదీన, గాంధీమహాత్ముని విమలదలను గోరుచును, మహాత్ముని ఆరోగ్యముకొరకు ప్రార్థనలను జరుపుటకును వీర్పరువవలె నని గోరుచు, లాలా అజులరాముగారు జాతీయోపసంఘ శాస్త్రదర్శియగు జనమాదలాలు నైహూగారికి లేంతి నంపిరి.

గాంధీమహాత్మునకు శస్త్ర మొనర్పట

పూనా జనవరి 14:—సన్మాను వైద్యశాలయందు సర్వము డాక్టరుడడగారి మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు మహాత్ముని ఆరోగ్యమునుగురించి ఈక్రిందిప్రకటన మొనర్పిరి:—గాంధీగారు రాత్రిపాట నుభవముగా గురిపిరి. శరీరములో వేడియు, నాడియు సామాన్యముగ నే యున్నవి. శరీరస్థితి సంతృప్తిరముగ నే యున్నది.

విరపాయముగ శస్త్ర మొనర్పబడుట

పూనా జన 13:—కలనలు మాడకుగారున, నది కొంతమంది డాక్టర్ల సుఖముచేయుట గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యమునుగురించిగా 10 గంటలకు శస్త్ర మొనర్పబడుట

అవసరమని తెలియ నయ్యెను. కలనలు మాడకు గారు డాక్టరు గోకలే కలనలు మాడకుగారు మహాత్మునితో సన్మానువాస్థిటులనుండి గాంధీమహాత్మునికి శస్త్రచికిత్స యొనర్చెను. శస్త్రచికిత్స నిరపాయముగ జరిగెను. గాంధీమహాత్మునికి ఆపైండ్రిసిటీ(పొత్తి కడుపు)లోనొక్క(పేగువైపు)తలము లేదని శస్త్రమొనర్పబడుట చాలవడి కలుపలకు దీనినేనుభవించెను శస్త్రమొనర్పబడినతరువాత మహాత్ముడు సుఖముగ నేయుండెను గౌ. వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి, వరంజి, గోకలే, డాక్టరు ఫటకుగారు రాత్రి రెండుజాములవరకు మహాత్మునివద్ద యుండిరి.

శస్త్రచికిత్సకు బాగుగ తాళగలుగుట

బొంబయి, జనవరి 13:—బొంబాయి ప్రభుత్వ ప్రచురణ శాఖాధికారి ఇల్లు (ప్రకటించెను:—గాంధీగారు డిస్కోలో నొప్పివలనన, జ్వరమువలనన బాధపడుచుండుటచేత, శనివారమున పూనాలోని సన్మాను వైద్యశాలకు గొనిపోబడెను సాయంత్ర మవచ్చు శస్త్రచికిత్స యొనర్పబడెను. గాంధీగారి ప్రేగువైపు పరిశీలనపై (తలముచే బాధపడుచున్నట్లు అచ్చట దెలిపెను. శస్త్రచికిత్సకు గాంధీగారు చాలబాగుగా తాళగలిగిరినివిలు సర్దుకు దెలిపెను. నివిలుసర్దుకు కొంతమైనను గాంధీగారి కోరికవైన డాక్టరు డలూగాను పూనాకు వెళ్ల కలసివడిగా గోరబడిరి.

శస్త్ర మొనర్చిన తరువాత జ్వరము తగ్గిపోవుట

పూనా, జనవరి 13:—శస్త్ర మొనర్పబడిన తరువాత గాంధీగారికి జ్వరమువచ్చుటలేదు. ఈదినముదయము 10 గంటలకు కలనలుమాడకుగారు గాయమునకు తిరిగిట్టుకట్టినపుడు చూడగా బాగుగ నేయుండెను. శస్త్రము సంపూర్ణముగ సంక్రమింపరముగ జరిగెను. డలూగారు బొంబయినుండి వచ్చిరి. గాంధీగారి కాచి సంక్రమింపిరి. సాధ్యమగు కారకల్పయ్య దీక్షా సబడెను. పోషణవిషయముగనాని, సదుపాయముల విషయమునాని ఎట్టిబాధములును లేవు. శరీరదార్ధ్యములో గాంధీమహాత్ముడు దుర్బలముగ నున్నాడు. కాని ఎట్టిఅపరాధమును అవసరము లేదు.

బొంబయి జన 13:—ప్రచురణ శాఖాధికారి ఈక్రింది ప్రకటనను పత్రికలకు పంపెను:—ఈయందయము గాంధీగారి శరీరస్థితి, అనుకోని విధమున సంక్రమింపరముగ నున్నది శరీరములో వేడి సాధారణముగ నున్నది. శస్త్రముయొక్క ఫలితములను గురించి డాక్టరుసంక్రమింపిరి.

శస్త్ర మొనర్చుటకు సమ్మతించుట

పూనా, జనవరి 13:—గాంధీగారిని ఎరవాడ జెయిలు నుండి నిన్నటిదినమున సన్మాను మహాత్ముని వాస్థిటుల నకు గొని వచ్చిరి. నిన్నరాత్రి శస్త్ర మొనర్పిరి. బాధ శరీరస్థితి సంక్రమింపరముగ నున్నది దెలియుచున్నది. గాంధీగారి సంపూర్ణమునతివైన శస్త్ర మొనర్పబడెను, గాంధీగారికోరిక వైన, శస్త్ర మొనర్పరపుడు రైటు అవరలులు వి. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ప్రారంభమునండి తుదివరకును వైద్యశాలయందే యుండెను.

కస్తూరీ బాయి, అనసూయ బాయి గార్లు మహాత్మునివద్దకు జనుట

పూనా జన 14:—గాంధీగారి ఆరోగ్యము సంక్రమింపరముగ వచ్చివచ్చి నందుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని శరీరమున యగు కస్తూరీ బాయి గాంధీ గారున అనసూయ బాయి గారున ఆ మహాత్ముడు వారు నుండి వచ్చిరి. వారునుగిరి శరీరస్థితి యొనర్చుటకు వారినుమతి యొనగబడెను. వారి వీర్ప సౌకర్యములను నొనర్పబడెను. గాంధీగారికి పరిచయ యొనర్చుటకు శాక్తరు ఫటకుగారిగూడ ననుమతియొనగబడెను. ఫటకుగారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా, గాంధీగారు నిన్నరాత్రి గాంధీమహాత్మునివద్ద రని దెలిపెను. గాయము మానుచున్నది. (తలమునుండి రనికాదు ట చాల తగ్గెను. ఆందోళనపడనవసరములేదు.

మహాత్మునితో సంభాషణము

శాస్త్రిగారి ప్రకటన

పూనా జనవరి 13:—రైటు అవరలులు వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఈ క్రింది ప్రకటనమును పత్రికలకు పంపిరి.

గాంధీమహాత్ముని బాదుటకుగాను సన్మాను మహాత్ముని పలుకుటకు వెంటనే రావలెనని ఆశాపూర్వకముగా నన్ను పిలిచిరి. ఈ విషయమునుగురించి వినుటకు ప్రజలయొక్కసహాయముతో నుండుటగాన నే నీక్రిందివిషయములను వ్రాయుచున్నాను.

డాక్టరు వి. వి. గోకలేగారు నిన్న సాయంత్రము 8 గంటల 45 నిమిషములకు సాక్షాత్తునవచ్చెను. నేనప్పుడే భోజనమును విచుండిని. గాంధీగారిని ఎరవాడ జెయిలునుండి సన్మాను మహాత్మునిటులకు దీక్షాని వచ్చిన విధమున, ఆతడప్పుడవచ్చుటకు విషయమును వివరించెను. ఈ శస్త్రచికిత్స చాల అపారాధకరమైనదగుటచే, తనకప్పుడున్న స్నేహితులనుగు డాక్టరు శివ్వరినై నా దగ్గరనుండవలెనని గోరెనని యని గాంధీగారి నడిగిరి. బొంబయిలోని డాక్టరు డలూగానిని, బరోడాలోని డాక్టరు తీరక జమనాతాగార్ల పేర్లను గాంధీగారు దెలిపిరి. తెలిపోను ద్వారా డలూగానిని రప్పించుటకు ప్రయత్నము లొనర్పబడెను. కాని అవి సఫలముగా లేదు. వైద్యులను డాక్టర్లకును తండ్రివార్ల లంపబడెను.

కెల్కారు, ఫటకుగార్లను జూడగోరుట

కాని లోగా, రోగియొక్క శరీరస్థితిను, నాడినినాడి వెంటనే శస్త్రచికిత్స యొనర్చుటకు నిశ్చయింపబడెను. తనను బాదుటకు ఎవరినై నా మిత్రులను దీక్షాని కాగోరెనని యని ప్రశ్నింపగా గాంధీగారు, అనసూయ బాయి కుమారుడు కెడిన డాక్టరు ఫటకుగారి పేరును ఎస్. సి. కెల్కారుగారి పేరును దెలిపిరి. నేను వెంటనే మోటారు బండిలో బయలుదేరి, క్రోవలో, డాక్టరు ఫటకుగారినిగూడ తీసికొని మహాత్మునివద్దకు వెళ్లితిమి. కెల్కారుగారు సతారానుండుచుటచే వారిని తీసికొని వెళ్లుటకు విలులేకపోయెను.

నేను గాంధీగారున్న గదిని ప్రవేశించగానే యొకరి నొకరమును కలవలెనని నిశ్చయించితిమి. శస్త్రచికిత్స విషయమున తరువాతిప్రాంత మేమని గాంధీగారి నడిగిరి. శస్త్ర మొనర్పరమైన డాక్టరు నిశ్చయమొనర్చినయియు, వాను వారి నిశ్చయములకు బద్ధుడనై యుండుటతో సంక్రమి సంపదనయియుగాంధీగారు దృఢముగా నిలిచిరి. ఇంకను నేను ప్రశ్నింపగా, అచ్చటివైద్యులందు తనకు సంపూర్ణముగా విశ్వాసము గలదనియు వారు చాలా అదరముతోను, కారకల్పన నుండిరియు దెలిపెను. ఈవిషయమున ప్రజలేవైన నాంధోళనమును ప్రకటింపించు నెడల, అధికారుల చేతన కట్టి లోతుములను గలగలేదనియు, వారు తనకు కావలసినవాని వెల్లయిసగి రనియు వెలుపవలె నని గాంధీగారు దెలిపిరి.

గాంధీసతిగారికి తెలియదు

(ప్రస్తుతశరీరస్థితి విషయమై గాంధీసతిమణి! వెంటక బడె నాంధీనీ నేనడిగితిని. టెలిఫోనువల్ల లామెకు దెలియవనియు, కొంతకాలమునుండి వాను ఆరోగ్యముగ నుండని విషయము ముత్ర మామెకు దెలియవని, ఆమెబద్ధముండి వార్త తెలుగు మాయుంట్ల ననియు గాంధీ గారు నుడిచిరి. తరువాత గాంధీగారు నా డేచునును గురించి, నాభార్యయొక్క డేచునునుగురించియు, కేవలము, బోషి, పచ్చర్లను, కంబాగాను మొదలగు భారతదేశ సేవకసంఘసభ్యుల డేచునును గురించియు ప్రశ్నించెను. “మీరు భారతదేశమునకు వదిలి తిరుగా నొనర్చు ప్రయాణమువలన మీరు ఆరోగ్యమును బాధము గలిగెనా?” అని గాంధీగారు నడిగిరి.

11 వ పేజి చూడండి

ఆంధ్ర పత్రిక

4-వారి జనవరి 15 వ తేది

మంగళవారము

గాంధీమహాత్ముని

ఆరోగ్యము

గాంధీమహాత్ముని దేహస్థితి, భావనలకేగక, లోకమునకింతకుండు అందోళనము గలుగ క్రియకముందు. గాంధీమహాత్ముని కింత జబ్బుచేసిన సంగతియే, ప్రజలకు తెలియదు. ఎప్పుడొకప్పుడు గాంధీమహాత్ముడు ఆరోగ్యముగ నున్నట్లును, సంపాదించుకొనిన గడువునున్నట్లును, వెనుకటికన్న బలము పెట్టినట్లును వార్తలు వెలువడుచుండెను. ఈవార్తలగంచి, ప్రజలు భయము లేకుండనుండగి. గాంధీమహాత్మునివంటి లోకైక పురుషుని, దొంగలకు హంతకులనునుండెడి కారాగృహములో నుంచుటయే, మిగుల ఘోరము. అందుకుదోషగ అతని దేహస్థితిగూర్చి మనము కొక మార్చియును జయిలు అధికారులు ప్రపంచమునకు తెలియజేయకుండుట, మరింత దుర్భిణ్యము. తమ వశమునందు మోసవోత్తములున్నారను సంగతినయినను, జయిలు అధికారులు గుర్తించినట్లుల గనుపించదు. సర్ జార్జి లాయడుక్రభుత్వమువారి, కట్టి బరిజ్ఞానమేలేదు. గాంధీమహాత్ముని బ్రతికియుండగ నే పూర్ణపెట్టవలయునని కోరిన వెనుకటి బొంబాయి గవర్నరుగారి దురహంకారము, మాధ్యము, వర్ణనా తీతములు. జయిలులో గాంధీమహాత్మునికి సామాన్యుల కిచ్చెడి సౌకర్యముల నిచ్చియుండవచ్చును. వారియెడ క్రూరముగ ప్రవర్తించియుండక పోవచ్చును. అంతమాత్రముచే అధికారవర్గము తన విధిని నిర్వహించినది గాజాలదు.

మహాత్ముని క్రస్తుత దుస్థితికి, బొంబాయి అధికారవర్గమువారే ముఖ్య కారకులు. మహాత్ముని చలనము నొక్కమారుగ నెక్కటి, అతని నెక్కడగదిలో నిర్బంధించి, బాహ్యప్రపంచముతో నలనికి సంబంధము లేకుండజేసి, కూర్చుండుటను పాల్పెయ్యటచేతనే, మహాత్ముని కట్టిజబ్బు సంభవించెననుటకు సందియములేదు. మహాత్ముడు తన అపార కరుణాబుధియందు సంగతులను లెక్కజేయక నోవచ్చును. తనకు గలిగిన బాధలను కడు సంతస పూర్వముగ భరింపవచ్చును. అధికారుల దర్శనము సరోధంచువా రుండకపోవచ్చును. కాని, నాగరికప్రపంచము ఎదుటకు, భగవంతుని ఎదుటను, అధికారులు తమ బాధ్యతను తప్పించుకొన జాలరు. అహింసాసందేశమును ప్రపంచమున కొనగిన గాంధీమహాత్ముని, లా ఆర్డరుల రక్షణ నెవమున కారాగృహమునకు వంపుటకన్న ఆసభ్య కార్యము. వేరొక టుండబోదు. అధికారవర్గము లా, ఆర్డరుకు భంగము కలిగించి, దేశమును ఉద్రేకపూరితము గావించియుండ, గాంధీమహాత్ముడు భర్తృకదేశము గావించి ప్రజలను ప్రశాంతిచిత్తుల గావించి, ప్రేమసూత్రమును బోధించిననేరమునకు, అతడు శిక్షితుడయ్యెను. హైందవాధికారవర్గ మిట్టి ఘనకార్యమునకు సంతృప్తిజెందవచ్చును. సాశ్వత్య ప్రపంచము సముత్తము, ఇండియా ప్రభుత్వచర్య సేవగించింది. అమెరికాఖండము, తీవ్రముగ నిర

సిందినది. క్రీస్తుభగవానుడు దారుణశిక్ష ననభ విందినప్పిమ్మట, మహాత్ముని నిర్బంధమునకు వేరొకటి సాటిలేకుండెన.

క్రైస్తవవాదకరులు, క్రైస్తవధర్మమును పూర్తిగా త్యజించిరి. గాంధీమహాత్మునికి కండ్లు జబ్బు చేసెనని తెలియవచ్చెనుగాని, కడుపులో కురుపు లేచునంతటి జబ్బుచేసెనని బయటివారికి తెలియక బోయెను. మహాత్ముని కుమారులగు దేవదాసు గాంధీగారుగూడ, వ్యాధి ఏదియో మొదటనూహించ జాలకబోయిరి. అపెండిక్సు జబ్బు చాల ప్రమాదవయినది. దీని ఆపణకు జేయటయు, మిగుల కష్టమని తెలిసిన విషయమే ఎటులయిననేమి, పూనాయుండలి సానుల్ అస్పత్రిలో, కలనల్ మాడకుగారు జయప్రదముగ ఆపణ చేసెనును నిర్వర్తించిరి. గాంధీమహాత్ముని కప్పుడు అపాయము దొంగి పోయినటులనే వార్తలు వెలుపుచున్నవి. మహాత్ముడు త్వరలో స్వస్థదేహు లగుదురు గాకయని, భారతవర్షమంతయు భగవంతుని వేడెడ రనుటకు సందియములేదు. మహాత్ముని ప్రాణము అమూల్యముగనది. అతడు కారాగృహమునంకన్నను, ప్రతిస్థలమునంకను అతని తేజోబింబము వెలుగుచున్నట్లులనే ప్రజలు భావించి, అసహాయోద్యమమును నడుపుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమువలన, అసహాయోద్యమ ముంతరించుచు అధికారులు మరసిరి గాని, అన్యభాసంభవించెను. ఇప్పుడయినను వీరు వివేకులయిరేని, మహాత్ముని వెంటనే విడుదలజేయక తప్పదు.

క్రొత్త బొంబాయి గవర్నరుగారు, కొంతవడి సమాధానబుద్ధిని గనుకరచిరి. బోర్నదు విషయ ముననేమి, సావర్కారుగాని నిర్బంధ విముక్తుల గావించుటలోనేమి, వీరు ఉదారముగ ప్రవర్తించిరి. వీరిపుడు డిల్లీకిబోయి తిరిగి వచ్చుటచే, మహాత్ముని గూడ విడుదల జేసెదరని యూహించవచ్చును. నేటిదినము సామాజ్య శాసనసభలో, మహాత్ముని విడుదలగూర్చి చర్చ జరుగగలదు. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, మహాత్ముని విడిచి పెట్టెదరని యూహించుచున్నారు. కాని, మహాత్ముడు తన విడుదలవిషయమై ఏమాత్రము విచారించుటలేదు.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్రచురించిన ప్లేముమెంటు నందు, మహాత్ముడు తమ యభిప్రాయమును ఖండితముగ తెలిపెను క్రభుత్వమువారు వినుగజెడిగాని కశ్చాత్తాము జెడిగాని, మహాత్ముని విడుదల జేయుచో జేయవచ్చును. కాని, అసత్యకారణముల జూపి, తమను విడుదలజేయుటకు మహాత్ముని కేమాత్ర విషయమేలేదు. ఆపరేషను జరిగెను గావునను, నిర్బంధము ననుభవించుటకు తగని స్థితిలో నుండుటచేతను, తమను విడుదల జేయుచో నతడు సంతృప్తిజెందెడు. తమను విడుదలజేయుచుటకు అందోళన జరుపునెడల, దానిని సరియగుపద్ధతులపై జరుపవలయునని, మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. విడుదలకొరకు గాంధీమహాత్ము డెట్టి షరతుల సంగీకరింపదని తెలిసినవిషయమే. ప్రజాశయసాఫల్యము దప్ప వారికొక నియమమున కంగీకరింపరు.

అధికారవర్గము, వేరు వ్యాఖ్యానముజేయకుండ, అతని విడుదలగూర్చి లోకమున కిపోవాల గలిగింపకుండ, మహాత్ముడు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తో తమ యుద్దేశమును స్పష్టముగ తెలిపినంతల కెంతయుసంతసించవలసియున్నది. మరియొకవిధముగ జరిగిన, ఎట్టి వికృతముగు ప్రకటనలు బయల్పడలేదో యూహించజాలము. అసహాయోద్యమము ఏకారణములచే మొదలిడెనో, ఆకారణములు నివారణయగువరకు, తమ పోరాటమంతరింపదని మహాత్ముడు పరిస్ఫుటముగావించెను. అం

దచే, ప్రజలుగాని అధికారవర్గముగాని అన్యభావా విండుటకు వీలులేదు. క్రభుత్వమునకును మహాత్మునికిని సంబంధము జరుగుచున్నను, అంగ్లేయులతో మహాత్మునికెట్టి పోరాటములేదు. దేశమునందెట్టి యాందోళన జరిగినను, చార్జస్ రహితముగ నది జరుగవలెనని మహాత్ముడు మరల సూచించెను. కాని, ప్రజలకెట్టిసందేశమునొనగటకును మహాత్ముడు నిరాకరించెను. ఇటుల గావించుట జయిలు నియమములకు విరుద్ధమనియు, ప్రపంచమునకు సంబంధించినంతవరకు తాము మృతులయియుంటునే ఎంచవలయు ననియు, బాహ్యప్రపంచపు సంగతులు తమ కేమాత్రము తెలియవనియు, మహాత్ముడు శాస్త్రిగారితో సనుమానములేక బలికెను.

ఆపరేషను జరుగబోవుచున్నపు డిరికిని బలికిన మహాత్ముని ఔదార్యమును, క్షమాగుణమును, ప్రేమభావమును, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని యింతయు ఆశ్చర్య నిమగ్నులగావించుటలో వింతలేదు. ఇట్టి ఉత్తమనాయకునిగలిగిన అసహాయోద్యమము ధన్యతగాంచినట్లు, శాస్త్రిగారికి దోచెను. శాస్త్రిగారి ప్రకటనజాచినపుడు, హృదయపరివర్తనము గలుగని మానవుండండజాలదు. శత్రువులయినను, విరుద్ధముగ దలంపజాలరు. శాస్త్రిగారి హృదయమే కలితమైయుండ, మహాత్ముని శిష్యుకోటి ఎటుల భావించురో వర్ణింపనశక్యము. మహాత్మునికి ఆపరేషనుజేసిన కలనల్ మాడకుగారు ధన్యులు. వైద్యసహాయము విషయమునగూడ, వర్ణభేదమును క్రతిపాదించిన యూరపియనులెంత సంకుచితహృదయలోజెప్ప నక్కరలేదు. తమదేహస్థితిగూర్చి క్రజలాందోళనపడ నక్కరలేదనియు, వైద్యోద్యోగులు తగు శ్రద్ధసహించుచున్నారనియు, మహాత్ముడు డాక్టరు ఫటకుద్వారా తెలియజేయుచున్నాడు. మహాత్ముడేహము త్వరలో స్వస్థత జెందుటలు దేశమందంతటను 18 తేదిన ప్రార్థనలు జరుగవలెననియు, మహాత్ముని విడుదలగూర్చి జాతీయ వాంఛదృఢముగ వెలువడవలెననియు, ఇందుకువలసిన ఏర్పాటులను కాంగ్రెసు కార్యదర్శి గావించవలెననియు, లాలా లజపతిరాయిగారు హెచ్చరించుచున్నారు.

మహాత్మునికి త్వరలో వారోగ్యము గలుగునని భావించెదము. ప్రజలకర్తవ్యమేమి? మహాత్ముని విడుదలను కోరు నెడల, మహాత్ముని సందేశమును వారు శ్రద్ధతో నిర్వహించుట ముఖ్యము. వారిని విడిపించుట కిదియే సక్రమముగు మార్గము. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ బోధించిన విషయమిదియే. కాంగ్రెసుసభముగిసి పక్షము దినములయినది ప్రజలు నిర్మాణకార్యక్రమమును భక్తితో చేపట్టిరా? పూర్వబాంధ్యమునువిడిచి, నూత్నసంచలనమును ప్రారంభించిరా? వీరింకను వెనుకముందాడుచున్నటుల గనుపించును. ఇది మిగుల యసభ్యము. మహాత్ముడు విడుదల యయినప్పిమ్మట, అతనిపై కార్యభారము సంతను బడవైచుట, అపరాధమగును. మహాత్ము డిందుల కేమాత్రము సంతసించడు. మహాత్మునిపై ప్రజలకు నిజమగు ప్రేమయు భక్తియు గలవేని, వారి దేహస్థితిగాంచి దానినిసంతమాత్రమున బ్రయోజనములేదు. కారాగృహవాసమువలన మహాత్ముడు పడుచున్న బాధలు, ప్రజల కార్యదీక్ష సనుమడింపజేయవలెను. ప్రజలు కార్యతత్పరు లగుకొలదియు, మహాత్ముని బాధయు, భారతమాతృ వేదనయు, ఉపశమించుచుండును. స్వరాజ్యానందము, ప్రజలలో నావిర్భవించును. మహాత్ముడు భారతీయులకొరకును, ధర్మరక్షణకొరకును, మిక్కుటముగు బాధలను సంతప్రకటముగ భరించుచున్నాడు. ఇట్టి స్థితిలో

అటు తమధర్మమును మరచి క్రవర్తించుచో, అటు ప్రజలబ్రోహ మొనర్చి వారయ్యెదరు. ముకు శత్రుని ఆమూల్యవకాశమును బాగొట్టు నియెదరు. అట్టి దురితస్థ సంఘటనకుండునుగాక! హత్యకు స్వస్థజేహుడగునటలన, మహాత్ముని కిర స్వాతంత్ర్యమును, కేశ స్వాతంత్ర్యమును పునరుద్ధరింపబడునటలన, పరమేశ్వరుని గ్రహించు గాక!

కద్దరుసందేశము

కద్దరుసందేశమును, జమకాలాల్ బజాజ్, శంకర లాల్ బ్యాంకరు, ముకలాల్ గాంధీ, దేవదాసు గాంధీ, పురపాలకమండలి ప్రభుత్వము, చెన్నపురి స్వచ్ఛమైన చక్కని దెలియజేసి, వీరి ప్రసంగము ను వినిపింపబడుచు, చెన్నగరవాసులు తమ జేతును విమనకుంక లేసి, దేశమునకు ద్రోహమున రైదరు. ఆంధ్రదేశమున కద్దరుసందేశము క్కిలి వ్యాప్తిగాంచినందులకు, వీరేశాళికా కింకా ఆంధ్రగౌరవముకు విచ్చేసిన ప్రతినిధులందరును ఆంధ్రదేశమున ఉండి యిరి. ఆంధ్రదేశ మీ పొగడ్డలగాంచి గౌరవము సవాజమి యయినను, తనధర్మముంత తో ముగిసెనని యెంచుటకన్న పారబాటి కాక నుండబోదు. ఆంధ్రదేశపుపాద్యుల లిపుడు వెను కిక్కినను విస్తరించినది. ఇంతవఱకును ఆంధ్ర దేశము కద్దరును విడివిగ తయారుజేయు, ఇతర పాంతములకు సంఘటనతో తృప్తిజెందుచుండెను నని, ఆంధ్రులందరును కద్దరును ధరింపట కేర్పా యల గావించియుండలేదు. ఇకనుండునుండియు, రాష్ట్రమారాష్ట్రమునకు సరిపోయెడివస్త్రములను యారుజేసికొనవలయు నను భావము ప్రబలి యున్నది. కద్దరుబోర్డు కట్టె లిట్టి భావమును దెలి రి. ఆంధ్రదేశము మున్ముందుగ తన ప్రజలకు వలసిన కద్దరును తయారుజేయ ప్రయత్నింప తలె. వ్యాపారసంధతులవై కద్దరునిర్మాణము జరు గువలసి, ధరలు మిగుల యతిశయించి, బీదల యాబాటులో లేకుండుట మిగుల శోచనీయుము. గాలువడుకుట, ప్రజల నిత్యవిధులలో నొకటి కయినగాని, ప్రస్తుతమున్నది దొలగినదను. ఎవ కి గావలసిన అహారమును వారెవల తయారు జేసికొనుచున్నారో, ఎవరికి గావలసిన నూలును గారు తయారుజేసికొనవలయు ప్రోత్సాహపరుప కలెను. ఇతరరాష్ట్రములలో నది సులభసాధ్య మయినను గాకున్నను, ఆంధ్రదేశమునందది సులభ సాధ్యమగును. ఇందుకు, కాంగ్రెసుసంఘములు మరుకుగ బనిచేయుచున్నయెడల పనులు త్వరితముగ జరేగవలెను. కద్దరునిర్మాణము విషయమై, ఆంధ్ర దేశము భారతభూమి కంటకును మార్గదర్శకముగా లడు. ఇక్కడ ర్యము సఫలమగుటకు, సేవక ణ్డము తోడ్పడవలెను. బెజవాడలో జరుగనున్న ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసంఘమునందు, కద్దరునిర్మాణమున యు, సేవకదశము నేర్పాటుజేయుటకును ఫలప్రద విగుమార్గముల నరయవలెను. కార్యసాధనోపాయ ములను నిరూపింపవలెను. ఇందు విషయమై ఉపేక్ష హించుటకు వీలులేదు. ఆంధ్రదేశము కద్దరుపై నదృష్టిసంతను కొంతకాలమువరకు కేంద్రీకృతము యుచో, తన యక్కరిలనేగాక, హిందూదేశపు అక్కరిలను సయితము దీర్చగలదు. ఆంధ్రదేశమువై క్కిలిగిన రాష్ట్రములవారు మిగుల నాశల బెట్టుకొని యున్నారు. వారికాకాభంగముగలిగింపకుండ, ఆంధ్రు లు తమధర్మమును నిర్వహించుట శ్రేయస్కరము. అందరు భావించినటుల, కద్దరు స్వరాజ్యమిచ్చు

రాటము! రాటము!!

—:~::~~::~:—

ప్రతిఇంటను సామానుతో బాటు ఒకరాటము గూడ సత్కుటుంబికుల కుండవలయును. ఈ ధర్మము ననుసరింపవా? భారత జ్ఞేయ మున్న నీ కింత ఉపేక్షయో?

మిగిలిన బాలికలందరును నూలు వడికెదరు.

ఈ స్వల్పవిషయమును నీ బాలికలకుగూడ నేర్పించుము.

—శ్రీ. రాజగోపాలాచారి.

ననుట గాంధీమహాత్మునికి కేవలము అర్థవాదముగాదు. మరికొందరు దలచునటుల, నయ్యనీ కేవలము స్వరాజ్యచిహ్నముమాత్రమేగాదు. కద్దరు స్వరా జ్యము నిచ్చునట, మహాత్మునికి యభ్యర్థము. ఈ సత్యమును గుర్తించలేనివారు తమ యిచ్చవచ్చిన యభిప్రాయమును దెలుపవచ్చును గాని, మహాత్ము నికిగూడ చంచలమగు నభిప్రాయముల నారో పించుట, విరుద్ధము. కద్దరువలన భుక్తియు ముక్తియు గలుగు నిదేలుపనవలయు లేదు. ప్రజలకు కడుపునొండ తిండియు, కట్టుకొనుటకు బట్టయు దొరకిన పియ్యట, ఆర్థిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములు తప్పక లభింప గలవు. స్వరాజ్య సంపాదనకు వలయు ధైర్యమును, మనస్థిమితమును, కార్యోత్సాహమును, నిరుపమాన త్యాగశక్తియు, తప్పక యలవడగలవు. అట్టితర, స్వరా జ్యసిద్ధికాటంక మేముండును? కద్దరునిర్మాణము పూర్తి యగుచో, నిర్మాణ కార్యక్రమమునందలి మిగిలిన యంశములు నానియంతట యవియే సఫలీకృతము లగును. కద్దరుకన్న ప్రజలకు ప్రాణమొనగు కార్య క్రమము వేరొకటియుండజాలదు. ప్రజలెల్లరకును పని గలిగించునదియు, సంతోషము చ్చు నది యు, స్వల్పత్యాగముతో సిద్ధించునదియు, కద్దరుదప్ప మరి యొక యంశము గనుపించదు. దీనిని నిర్వహింపలేక, ఉత్తరకుమారకృజ్జలబలుకుట నేరికిని లాభకరము గాజాలదు. ఆచార్య ప్రభుల చంద్రరాయుగారుగూడ, ఆంధ్రదేశమున గలిగిన యభివృద్ధిగాంచి సంతసిం చిరి. అమృతబజారు పత్రికాప్రచురికీ దెలిపినంగ తులలోనేను, వారు గావించిన ప్రత్యేక ప్రకటనయం దేమి, గాయగారు తమసంతృప్తినిదెలియజేసిరి. ప్రజా సామాన్యము కద్దరుధరించుట క్రఫుల చంద్రునికి మిగుల సంతోషప్రదము గనుండును. గ్రామ పునర్నిర్మాణావళ్యకతను, రాయగారు నిరూపించిరి కద్దరునిర్మాణము గ్రామ పునరుద్ధారణకు తోడ్పడునటులకు సంతయములేదు. జర్మనీలోగూడ రాటపుసందేశము బ్రాకుచున్నది. బవేరియాలో, నైదులక్షలరాటములు దిరుగుచున్న టుల దెలియుచున్నది. పాశ్చాత్యప్రపంచమునకు పుం రుద్ధరించి, శాంతిని నెలకొల్పుటకుగూడ, రాటపు సందేశము తోడ్పడునని నమ్మవచ్చును. జర్మనీసయి తమ రాటమును జేట్టుచుండ, భారతవర్షము దీనిని విడనాడుట దోసముగాదా? శ్రీమాన్ రాజగోపా చార్యులుగారు యంగుఇండియాపత్రికలో దెలిపి నటుల, నూతనసంవత్సరము రాటపు సంవత్సరముగ నుండవలెను. రాట మన్ని ప్రాంతములందును ఎడ

తె:పిలేక దిరుగుచుండుచో, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింప కుండ నాటంకపరుచుట కేరికిని, కక్యముగానేరదు. కద్దరుసందేశము సఫలమగుగాక!

మరల దౌర్జన్యము

బెంగాలులో మరల దౌర్జన్యము పాడనూపి నందులకెంతయు చింతించెదము, “జే” అని యూ రపితునుని, గోపీనాథు డను బెంగాలీ యువకును వధించెనను వార్త, అసహాయవాదులకు విచారము గలిగింపకమానను. పోలీసుయూద్యోగియని శ్రమపడి ఇతడు “జే”ను వధించెనని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఎవరిని వధించినను, ఇతని చర్య మిగుల గర్హ్యము. వంగదేశమునుండి అరాజకోద్యమమును పోద్రోలు టకు గాంధీమహాత్ముని అహింసాద్యమము సహాయ పడెనని, ఎల్ల రంగీకరించెడి విషయమే. అట్టిసితిలో మరల దౌర్జన్యము తలమెత్తుట, దురదృష్టము. బెంగాలునాయకులు, అహింసాసందేశమును దేశము నందు మరల కట్టుదలబూని వ్యాపింపజేయుటముఖ్య ము. చిత్తరంజనదాసు దెలిపినటుల, హింసవలన నిజ స్వాతంత్ర్య మేజాతికినేసిద్ధింపలేదు. అయ్యడిమారము చనుటకు మార్గ మేర్పడును. పోలీసుకాభోద్యోగుల విశ్వాంభణ కేక్కువప్రోద్ధులము గలుగును. బెంగాలులో నిట్లురంతము లికమీద గలుగకుండుగాక యని, మనస్ఫూర్తిగ గోరెదము.

రాకపోకలు:—రాజులకుమీదనుసభ్యులను. అక్క యుకు లీకభువును కినివారమురాత్రి ప్రత్యేకపురమునకిలా చెప్పితిమిండి కలత్రావ జోయి.

18 వ తేది రాత్రి కలకత్తామెయిలులో ఆంధ్రలో చావ్. ఇ. పి. కాబడు, ఎ. ఎఫ్. యం. అబ్దుల్ ఆలీగారు కలకత్తావను, జె. జె. కాటగుగారు బరహంత్రమునను పోయిరి.

జమ్మలాలు బజాజ్, ముగ్ధలాలు గాంధీ కింకరలాలు బ్యాంకరుగారు 18 వ తేది మెట్టుపాలకుంమెయిలులో నేలంక పోయిరి.

మద్రాసు రాష్ట్రపు గ్రామీద్యోగుల మఖ్య నిధి:—ఈ మహాసభ రి వ సమావేశము 19,20 వ తేదీలలో జరుగు నని ప్రకటించబడెను. గాని ఆ తేదీలందు గ్రామీద్యోగుల కోరికల ననుసరించి ఈసభను ఈ నెల 26,27 వ తేదీలయందు జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. సభ చెన్నపురి గోవిందపురాలోని దీధిమండలి సౌకర్య మహాలలో జరుగును. సభ్యాసనంఘ మున కభ్యుదయ శివగోపాళాచారి రూప్యము, ప్రతినిధులు తొండు రూప్యములు యిందును చెల్లింపవలెను. అని మహాసభ కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నాడు.

స్థానిక వార్తలు

మృదంగ ఆహారాధారము:—చంద్రావతి యంత్రమును
లిటరరీ ఎస్సెన్సియేషనువారి యంత్రముగలది గుంటూరు
జిల్లా వాస్తవ్యులగు ఎం. రంగయ్యవారియగుట. దుంగ
వారము 15-1-24 సాయంత్రము 6 గంట సుందరముచేత
(సోవింట్లవారు వీరి, వార్తలు) మృదంగ ఆహారాధార
మును ఉచితముగా జరిపెదట. గొ. వ్యా. ఎం. వెంట
మృదంగ వారు అభ్యుదయముగా నుండుట.

ఆగమనము:—భారతనాకావాణిజ్య సంఘసభ్యులు
డి. బి. టి. రంగారావు గొ. లాలాభాయి క్యామలానుగారు
తప్ప తక్కినవారు నిన్న సాయంత్రము రంగూరునుండి మద
రానువచ్చిరి. లాలాభాయిగారు నేటిఉదయంబున.

సభ్యుల పేర్లు

1. కర్ణాట. ఇ. కె. మోక్షానంద. ఇ. కె. డి. ఎస్. ఎం.
ఆర్. వి. జి. అభ్యుదయ.
 2. సర్వామలైయ్యగారు కె. సి. వి. ఇ. ఎల్. ఎల్. డి.
 3. గొ. సర్ అర్థం మోచే. (ప్రభుగారు కె. సి.
 4. గొ. లాలాభాయి క్యామలానుగారు సి. వి. ఇ.
 5. వామనాదు రాయగారు.
- ఈవిగుర సేకర్త నుండి సాయమును నేడు 11 గంటల
నుండి, కాన్సిలు మందిరమునందు విచారణ జేయుదురు:—
కమాండరు కామర్సు సెక్రటరీ వాగవలము, ఫోర్ట్యెన్సు
తెట్టగలెంబు కమాండరు ఎఫ్. మోచే, మోచగారు,
కాలికటా పోర్టుఆఫీసరు.

- గొ. సర్. ఆచార్యులు కె. విమలకయోగగారు.
జి. ఆర్. కార్తీక. సి. ఎస్. వి. సి. లి. ఇ. పోర్టుఆఫీసు
లెల్లిగారుల ద్వైత్యుల బరలుగారు నేటి ఉదయం కలకత్తా
మొయిలో మదరాసుకు విచ్చేసిరి. పోటు మొయిలో ధనుష్క
టికి బోయెదట.
- సి. విజయరావును ఆచార్యులు నిన్న రాత్రి నేలమునకు
మెట్టుపారెను మొయిలో బోయిరి.
- గొ. వా. పి. ఎల్లివార్తలను సభ్యులు నిన్న రాత్రి గుంట
కలకత్తా బోయిరి.

పురపాలక సంఘములు

అధ్యక్షుని రాజీనామా హక్కులు.

అనంతపురం జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులు కె. వాగోజీ
కావుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
“మదరాసు జిల్లా మునిసిపల్ ఆఫ్ 1920, ప్రకారము
ఎన్నుకొనబడిన లేక ప్రభుత్వమునకు ద్రైపురపాలకసంఘ
సభ్యులుగాని, అధ్యక్షులుగాని, ఉపాధ్యక్షులుగాని నేడు
81 (కింద 2) వారి రాజీనామా నిర్దిష్ట దాని తిరిగి ఉపయోగ
యొనగొనవచ్చునా? అట్లు చేయవచ్చునన్నచో ఉపాధ్యక్షులను
సేకరించు నేడదను. మునిసిపల్ పరిపాలనయందు శ్రద్ధులవారు
యెవరైన వారు యొనివలయునని దెలియబరచెదను గాక.”

కాకినాడ కాంగ్రెసు

సిక్కుల సంతృప్తి

అమృత్ సరమున ఒక వార్తాపత్రిక ప్రచురించి మంగ
ళవారమునందు సందర్శించి వార్తలు తెలిసిరి:—కాకినాడ కాంగ్రె
సు మహాసభలో సిక్కుల విమలకయి ఎక్కిరిసి ఎట్టి భేదాభిప్రాయ
ములు లేకుండెను. మహాసభయందు ఇతరసమాజములందును సి
క్కుల ప్రభుత్వ వచ్చివును సభ్యులు అధికమును ఉత్సాహము
ను ప్రకటించుచుండిరి. అకాలీ సంఘము ప్రతినిధులను
వాడుకులు గుర్తెగిరి. అకాలీదివానులకు ప్రజలు స్నేహముతో
తవ్వచుండిరి. కాంగ్రెసు భిలావతు జెయ్యుకులు ఉదారు సభ
య ఇతర సభలు అకాలీల పట్ల సానుభూతి మా
పును తీర్మానముల గావించెను అకాలీకు అ
న్ని విధములతోడ్పడుటకు కూడ తీర్మానించు నెదను. కాంగ్రెసు
కార్యసంఘమువారి సాయముచే పనిచేయుటకు యింగుబురి.
అచార్యుని వ్యాసగారు ఉత్సాహముతో ప్రచారము నుంపుచు
న్నారు. కాంగ్రెసువారి సదుద్దేశములు త్వరలో కలుగునుననియు
అకాలీలను దేశమంతయు అన్ని విధముల తోడ్పడగలదనియు
వారు నమ్ముచున్నారు.

ఆస్పృశ్యతానివారణ
ప్రయత్నములు

మదరాసు ఆంధ్ర కాంగ్రెసుసంఘము

మదరాసునగరమున, చుక్కానూరు శత్రువున కేసు 40 నుండు
అధికారాధారమునందు, సంక్రాంతిపండుగ యగుటచే అసమ
యమును త్వరస్కరించుకొని ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమువారు
ఆ అధికారాధారములలోని శ్రీరామచంద్రమునందు నిన్నటి
సాయంత్రమున భజనము ఉత్సవము జరిపించిరి. కడపిన పంతుళ్ళ
రమ్మ ఇచ్చుననే, గడ్డ రంగయ్య వారియగు (కార్య
వర్తి) గారి ప్రయత్నముల వలననే, ఒక మాడు
ఈ సంఘము యాజమాన్యమున భజనము, శత్రువు జరిగియుం
డెను. ఇచ్చునందుకు వారెల్లరు అధికారము. చాలవరకును
కార్యోత్సవము పోటీవారు. పిఠులు చిమ్మవారు, కార్యోత్సవము
ఇచ్చినవారులో పోటీ చిమ్మ చిమ్మ ఇంద్రుడు కుటీరములను కట్టిం
చుకొని కార్యోత్సవము ఇచ్చుచేయుటతో కాలక్షేపము నేయు
యందుకు. పీరు నగరములోని ఇంద్రుడు శుభ్రముచేసి అందరినను
సౌఖ్యము నొసగుదురేగాని తమసౌఖ్యమును మాత్రము గమ
నించుకొనకు. ఇంద్రుడు భారీపాటీలందు, పాటీలందు, యె
గురుకుంటలు నుండును. ఈయధ్యు ఇట్టి పాటీగుంటలలో ఇద్దరు
చిమ్మవారు పడినియు తెలిసినది. అగుంటలనుండి, కొద్దకుండి
గుర్వాయువులు వెడలుచుండును. కొత్తవారి కచ్చుకుంటలు
సభ్యులు, పిక్కులు మొక్కయుగముగ నుండును. అయినను, అకటి
నివాసులుమాత్రము తమకచ్చుకుంటలను ఎక్కియు, నోరుతెనందుగ,
ఒక్కచో నోమించుచున్నారు. విద్యాధికులు వారిని గమనించుటం
దుటయే ఇందులకు కారణము. ఇట్టిసందర్భములలో, ఆంధ్ర
కాంగ్రెసుసంఘము నిన్నటిదిన మీ భజన యోగ్యులును
జేసివుడు, అచ్చటి అధికారుల కొక తిరువాళ్ళ మహాత్మ్యవ
ముగ నిర్దేశించు. బోడిపాటు కొటయ్యగారు అధికారులగు
(వైస్రాయ్ పాటీని) చందాలు (పోటచేసి కొంతకాలము
తెదలు ఒక శ్రీరామచంద్రమును కట్టించెను. ఆ మందిరమున
ప్రతివారమును అధికారులు కలసి భజనజేయుదురు. నిన్నటి
భజనకు, కాకినాడుకు వాగేకరరావు, ఎస్. శ్రీనివాస అ
య్యంగారు, గడ్డ రంగయ్యవారు, పి. సామన, ఉత్ప
లూరి లక్ష్మీకారాయణశాస్త్రి, దాక్షులు (బాపూ) (రంగారావు)
సి. ఆర్. వా. డి. మోచే కర్మ నైమూర్తి,
జయంతి కేంకటిరేట రావు గార్లు ను మరొకాం
దరు (అగ్రజాతుల) హిందువులను వచ్చిరి. పిడుగాకను, అచ్చటి
వారే అధికారులను బోడిపాటు కొటయ్య, ఎంద్రులు అంక
య్య, ఎంద్రులు కామయ్య, ఎంద్రుల వీరయ్య, అంక చిన్నయ్య,
నిమ్మకడ్డ కొండయ, చేపూరి పోలయ్య, గార్లు భవనల నడి
వీరి. భజనలనడిపిన ఈఅధికారులను త్యాగరాజ కీర్తనములను
మోక్షిచి మనోహరముగ బోడి బంటివారి నెల్లరను ఆందవ
కుల జేసిరి. పాశ్చాత్యులకు ఉత్సవము జరిగెను. ఇంటింటికాక
కును హారతులు, తాబూలాలును నమస్కరింపబడెను. ఉత్సవ
ము ముగించుగానే ప్రసాదము అందరికి పంచిపెట్టబడెను. ప్రసా
దమును, కులవిభేదాలేక, అచ్చటి కేరెంచిన వారెల్లరును ఆంగిం
చిరి. ఈవిధముగ అమృత్ సరమును ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘము
నిమ్మకారులమధ్య పనిచేయుటకు నిశ్చయించినదని తెలిసినది.

ఆగ్రానాగు

హిందూ మహమ్మదీయ ఏకత్వ

ఆగ్రానాగు 14 వ తేదీ ఉదయం ఇంగ్లాండునుండి
వచ్చు స్త్రీమరుల వారాయ చేరిరి.
వార్తాపత్రిక ప్రచురించి సందర్శించి హిందువులను మహ
మ్మదీయులను కలిసి సంఘభావములకు గాక కేరలాభమునకు
పనిచేయుటయు ననియు, సామాజ్యకావనసభ్యులు సైనికకాల
భక్తులను-కొన్నియెటకును జాలియోపకరణములగు కాలకుల అధిక
ముగ భన విందునట్లును పాటుబడవలయునని చెప్పిరి.
ఇన్నిటినానుగాక తానువాసిన తేభవియమై ముం
లాదును ఒక్కవారిన్నే హిందు డాకటి భిలావతులైతెక్కి కాపా
డుట అవసరమని తానాశేఖరాచార్యునియు, ఈవియమై ఒక్క
నేమకలు అనెల్లివారు అచార్యులనుగూర్చియు, బ్రిటిషువారి
ప్రార్థనామార్గము ఈతేభ పంతుడి పని తలచుట తప్పనియు
చెప్పిరి.

వాణిజ్యనాకా విచారణసంఘము

నేడు మదరాసున విచారణ ప్రారంభమగుట

భారతదేశ, నావిక, విచారణసంఘమువారు నేడు
ఉదయము 11 గంటలకు ఫోర్టు సెంటువార్టిలోని కాసునభావం
దిరము(వక్ర)న గదిలో కూర్చుండి తమవిచారణను ప్రారంభి
చిరి. ఆరుగురు సభ్యులగు వ్యాపైను ఈ. జే. మోక్షానంద
(అధ్యక్షుడు) గో. వా. కె. లైయ్యగారు. గొ. సర్ అర్థం ప్రా
ముగారు, గొ. లాలాభాయి క్యామలానుగారు, యెదుకాధం
కాయగారు మాత్రము మదరాసునకు వచ్చిరి. డి. జి. టి. ర
గారావగారు మాత్రము కలెంబరలనున ఛిల్లెనుండి రాబాలక
పోయిరి. సంఘమునకు కార్యదర్శి జె. మోచే, (గిజిగారు డక్కి
ణలక్కారు - కడలూరు పోర్టుఆఫీసు కమాండరు అర్. సే
వర్సుగారు, గో. ఆచార్యులు తంబి మరొక్కయెదుగారును,
సమాధానపత్రికలుబంపి సాక్ష్య మిచ్చిరి.

విచారణసంఘమువారి ప్రక్కతే 70 గలవు. అధికార
కలెక్షనగ చిమ్మకర్మలు మరీ 28 గలవు.

కమాండరు సేవర్సు

ప్ర:—భారతదేశమున ఒడవరిశ్రమ ప్రస్తుత మేదియు
గ నున్నది?

జ:—అభివృద్ధి చెందవలెనని నున్నది.

ప్ర:—ఈ దేశములు ఒడవరిశ్రమను అభివృద్ధిచేయుటకు
ఈ దేశములోని యభ్యుదయము లేనియెని మిరు తలంచెదరు?

జ:—ఇదివరలో ఇట్టి ప్రయత్నములకు అపజయము
గలిగినందున, ఎక్కువయెత్తులను ఈపనియందు కొత్తగా
వెచ్చించుటకు ప్రజలు యెందురు. అదియునుగాక, ఒడ వ్యా
పారమునందు తగిన యంతానాము ప్రజలకు లేదు.

కరిశ్రమకు ప్రార్థనాము నొసగుటకు ప్రభుత్వము
య మననరమా యను ప్రయత్న, అననరమే యని ప్రయత్నము
కాని ప్రస్తుతము అట్టి ప్రభుత్వసహాయము అపేక్షజేయుచు నే
మ తలంపెను. ప్రస్తుతము ప్రపంచమునందు అన్ని దేశములలోను
అననరమైన సంఖ్యకన్న ఎక్కువ ఒడవ గలవు. పెద్దక వెనీసు
చాలకాలముకొంద. స్థాపి పబడినవి అనభరము గలిగియుండియు,
తామువెట్టినివెట్టుబడి ధనమునకు తగిన శ్రతిఫలములేక నేమియు
తోచకయ్యెను. ఈప్రభుత్వసహాయము నొసగిన తాత్క
లికముగ నే యుండును. ఒడ వ్యాపారము
నకై ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వ సహాయము ప్రస్తుత మరవరములేదు. కాని కొద్దిపాటికట్టితో అత్తుల
నీయవచ్చును. అగ్రముగ పాటీలు పడి వ్యాపారము నెడిపో
కుండ, అననరమైన కాసములకు మాత్రము గావించవచ్చును.
మొయిలుపాపి తిసికొని పోవు ఒడవల మాత్రము సహాయము
చేయుమందరవచ్చును. భారతదేశమునందరిముల ప్రత్యేకముగ
భారతీయులకై ప్రత్యేకించిన కర్తవ్యము గలదు. వాణిజ్యనాకా
వ్యాపారమునకు సామాన్యతేయ గలిగిగట్టియు, ద్రవ్యము మిత
ముగ భర్తవలనకట్టియు, ఒడ అందరిలెక. ఒడలు నియమ
కై ప్రభుత్వమువారు రేవుకట్ట ఏమియు కట్టింప నక్కరలేదు.
నాకేశములను అకంపెనీలవారే కట్టించుకొనవచ్చును. యూ
రోపు, అమెరికాలయందు పారీకంపెనీలు ప్రసిద్ధిచెందిన అక
యములు గలిగియున్నవి. వానికై వస్తువుల నేమి యి దిగుమతిచే
యింపనక్కరలేదు. ఈ దేశము లెన్నటికినీ అకంపెనీలతో పా
టి ప్లిటికీరాబాలరు. దేశమునందు ఒడకట్టుటకు కొయ్య అవకా
శములేమియు లేవు. వస్తువులను కొనుటకు ధర ఎక్కువకలదు.
కూలివనచేయువారికి ఎక్కువకట్టును ఈయవలసియుండును,
కుపాను అధికముగ వినివచ్చుకు కొయ్యఒడలు డాకేశముండును.
ఇని స్త్రీమరులతో పాటు కూగవు. ఈస్వదేశపు ఒడలను ఇన్న
రెన్నుచేయుటకు ఇన్నురెన్నుకంపెనీ లంగిరింపవు. భారత తీర
ములందు, ఇతరదేశముల తీరములందు వలెనే, కొయ్యఒడలు
స్త్రీమరులయందు ఆగజాలకున్నవి. ఒడనిర్మాణమున ప్రభుత్వము
వారు సహాయము చేయవచ్చును. అందులకై సరసముగ కొయ్య
ను, ఇనుమును తెప్పించవచ్చును. ఈ కొయ్య స్త్రీ
మరులను ఇన్నురెన్నుచేయుటకు ప్రైవేటుకంపెనీ లంగిరింపనం
దున, ప్రభుత్వమువారు ఇన్నురెన్నుచేయవచ్చును. వాణిజ్య
నాకాకాఖాయందు కేతుల మొనగుటకై కొద్దిపాటి విద్యాలభి
ములను ప్రాంధమున స్థాపించి వ్యాపారమునందు ఉత్సాహ
మేర్పడుకొలది వానిసంఖ్యను మోచ్చింపవచ్చును. ఎక్కువర
గతి ఉద్దోగమునకై కనీస మొక్క సంవత్సరకాలమైనను కేతు
లమొందవలెను. ప్రస్తుతము ఒక్కసంవత్సరకాలము ప్రారంభ
కేతులమొనగవచ్చును. ఈతోపుగ, విద్యాధుల అర్హత

కర్షకుల ప్రకారసంఘపర్యటనము

సేలం, జనవరి 13:—జమన్ లాల్ బాబ్ కర్షకుల గార్లు శ్రేణు (14 వ తేదీ) యిక్కడికి వచ్చారు. ప్రభుత్వమునకు ఉదయ 9 గంటలకు పురపాలకసంఘమువారు స్వాగతప్రభుత్వమునకు సమర్పించు విధిగా మార్చుటనందు సాక్షులచేతను ఒకసభ జరిగెను. (ఆ. వె.)

జమన్ లాల్ బాబ్, కంకలాల బాంకరు, ముగ్గుల లాల్ గాంధీగార్లు, సంతానం, వరదాచారిగార్లతో 14 వ తేదీ ఉదయం సేలం చేరి. సేలం మునిసిపాలిటీ ఉపాధ్యక్షులకు శ్రీమంతులది, జిల్లా కలెక్టరు సంతానం అధ్యక్షులకు రామారావుగార్లు మరొకరినకు ప్రభుత్వము ప్రేమనంద్ర నాయకులకు స్వాగత మొసరి. అప్పకవెట్టిగారి భవనమునకు నాయకులు సేరి.

నాయకులు రాజగోపాలాచారిగారి కింది శతగాండ్ర గృహములకు వెళ్లి మగ్గులను పరిశీలించిరి. 9 గంటలకు మునిసిపాలిటీవారి స్వాగతము నాయకులు అంగీకరించిరి. మునిసిపాలిటీవారి స్వాగత ప్రభుత్వమునకు ప్రభుత్వరమియ్యము పొందినందుకు ఖాదీ, వచారమునకు పాటుపడుట అవసరమని యు గాంధీచేతు దీక్షే పీఠమొసరినందు జమన్ లాల్ బాబ్ గారు బాంకరుగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట నాయకులు కళాశాలకు వెళ్లిరి. ముగ్గులరావు గారు నాయకులకు స్వాగత మొసరి. అచ్చట నిమ్మకాయలకు కలకండ పండితెట్టబడెను. నిమ్మకాయల అభివృద్ధినికొని బాబ్ గారు బాంకరుగారు మాట్లాడుచు నిమ్మకాయలపట్ల ఆసక్తి యుగం ప్రకరించినందు తక్కువతముగ సామ్రాజ్యమునకు దంకిటను భారతీయులు అప్పుకుంటుంటిరి కనిపించుచున్నారని యు, నిమ్మకాయలకు సమానగౌరవముల నొసగుట ప్రభుత్వపు మునియు చెప్పిరి. కళాశాల దేవాలయములకు ప్రారంభోత్సవమునకు ముగ్గులాల గాంధీగారు జరిపిరి. పిమ్మట నాయకులు అమ్మకేటకు వెళ్లిరి. అచ్చట శతగాండ్రవారి పరిశీలించిరి.

సేలమునందు బహిరంగసభ

సేలము జన 15:—నిన్నటిదినము, ఖద్దరును ప్రభుత్వమునకు ప్రచారమొనర్చుటకు సాధనములను గురించి చర్చించుటకు కలెక్టరు కమిటీ కార్యనిర్వాహకసభ్యులు, ప్రభుత్వములకు సాలీయన సమావేశమై చర్చించిరి. తరువాత జమన్ లాల్ బాబ్, కలెక్టరు మొదలగు నాయకులకు, కలిశుమెనూల్ నాయకులకు గారిచే మాండ్లమును విందొసగబడెను. అచ్చటనే వర్తమానువాడులతో ఖద్దరు అంగములనేర్పరుచుటకు భవనమును గోరుచు స్వాగతప్రభుత్వమునందిరి. జమన్ లాల్ బాబ్ గారు ప్రభుత్వమునకు మార్గదర్శకుల గొరుండెను, అంగములను స్థాపించుట కవులనుకు భవనము నందిరినకు నందియే గంపాదీ పరమ్యునియు, బోర్డువారు వర్తమానులకు అవసరము సహాయమున ర్పితరనియు నుడిచెను. అల్పసారములు నుగిసినతరువాత బోర్డువారు, తిలకు విద్యాలయములలోని రాష్ట్రములను పరిశీలించిరి. తరువాత బహిరంగసమావేశములలో నుత్సాహించిరి. కంకలాల బాబ్ గారు, మగ్గుల లాల్ గాంధీ మొదలగువారు సేలము నుండి తిరువూరుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. జమన్ లాల్ బాబ్, సి. రాజగోపాలాచారిగార్లు మాట్లాడుచో పురపాలకసంఘము వెళ్లి, పీఠమునుండి తిరువూరుకు వెళ్లి మొదలగువారి గలసి కొనెదరు. (ఆ. వె.)

వర్తమానులెరిపిపోవును. ఈ పిమ్మటలను ప్రభుత్వమువారు చేతువచ్చును. కాని విద్యార్థులు కొద్దిపాటిజీతముల నిమ్మకాయలకు ఒకమంది పాతకాలను స్థాపించిన, ప్రభుత్వమునకుతో కాడెటులను ఇంగ్లాండునకు బంపించిన అవసరమొనెడును. తీసుకున్న ఒకటిను కెంటిని ఏర్పాటుచేయవచ్చును. ఒకటి కలెక్టరుయొక్క, రెండవదానిని పొంబయ్యయొక్కను ఉంచవచ్చును. జీతములతో బిచ్చమును, బరువచ్చును. భవనము చాలకున్న, కాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును ఆలోచించు పూర్వమును. సమాధములని రెండు తీసుకున్న ఒకటిను స్థాపించుటకు పూర్వము ఒక తీసుకున్నయనున తేకమున సమర్పించునందు కాడెట్లు చేయకొని ఒకటిను ఏర్పాటు చేయవచ్చును. కొంతతీసుకును పొందినపిమ్మట విద్యార్థులు కొంతకాలము వాటినివ్యాపకములకు అనుభవమును పొందవలెను. ఒకటిను జమన్ లాల్ గాంధీగారి కంకలాలమున సేను తలంక దను. భారతదేశమున ఈ పరిశ్రమ సుభివృద్ధిచేయవచ్చును, ప్రభుత్వమువారు కొంత రిని ఇంగ్లాండులోని కానికాళయములందు అనుభవమును పొందుటకు బంపవచ్చును. అట్టివారు విద్యార్థులకు ఖాదీలు వర్చివుడు, వానియందు ప్రవేశించవలెను. ఉద్యోగమునై తీసుకొనవలెను అభ్యర్థులందును. ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగుకొరలేదు నిరారణ ఇతరము బయలుకున్నది.

బంగారీయువకుని సాహసము

కావలెనని ఒకనిచేపి పి గురిని గాయపరుచుట కలెక్టరు, జనవరి 13:—కలెక్టరుగారు యూరపియను అందు చారింగ్స్ లో ఒకడు తుపాకులను ప్రెస్టి 1 యూరపియనునిచేపి ముగ్గురు మోటారునకువచ్చువాడను గాయపరచెను. ఇండియా స్ట్రీటు అను నావిగేషను కంపెనీ తాలూకు నుండి ఆ రైల్వే దే అను నాయకుల తనపనిమీద ఉదయించుచుచే చారింగ్స్ లో పొయ్యి పొయ్యి పిల్లి కలియు ప్రవేశమునకు వెళ్ళగా కలకచ క్షణమునకు భరించి న బంగారీ యువకుడు ఆ కలకచమును గాయపరచి తుపాకీ ప్రెస్టి మొదలుపెట్టి 7 గుండ్రుల వదలెను దే గాయపరిచినవచ్చునని స్పృహలేపిపడిపోయిరి. వైద్యులకు గొంపోయిరి. ఆక్రమ తీసున చనిపోయెను. ఇదిబయ్యగారే తుపాకీని ప్రెస్టివారు పొయ్యికిధిలించి పరుగెత్తుమందెను. ఒకమోటారువారు మోటారులో వానిమోటులను. అప్పుడు వాడువెనుకకు తిరిగిపిల్లివ్యాగుండును కాలెక్టరు. గుండు చానిపొత్తి కడుపులోనికి పోయెను. నిశ్చితంగా బంగారీ యువకుడు పోవుమందగా యింకొక మోటారువారు వెంటబడినందున కానినిగూడ తీవ్రముగా గాయపరచెను. తరువాత నియంతకుడు కలకల్ పీకలూ ప్రాసగారి యింటివద్దకు వెళ్ళునకి అక్కడ నొక మోటారువారు. కానిలో తనను వెంటపిల్లివారు తీసికొనిపోయెను అక్కడను మోటారు వాని వడిగెను. వాడు నిరాలకింపగా యూరపియగారు వానిని తుపాకీని ప్రెస్టిచే. అది వాని అభ్యంతరమున లొడగు రాకు కొనిపోయెను. తరువాత పిమ్మట పిల్లివారికి వచ్చునకి బ్రాముజే కంపెనీ ఎడల్లియె. ఆగ్గు పిల్లివారు నివాస్యముచేయి పిల్లి గట్టిగా పట్టుకొనెను. వెంటనే కొంతమంది పోలీసు కాని ప్లేములుమాడవచ్చి పిల్లి గట్టిగా పట్టుకొనిరి. అప్పుడాయుధమునకు అటామేజీకేపిట్టలొకటిను, 5 అరముల నివాస్య లొకటియు, కాల్పుని కొన్నితూటానుల వీరకెను. వెళ్ళుచున్న యిద్దరు మోటారు డ్రైవరులను వైద్యులకు గొంపోయిరి. వారికి చాలకచ్చుముగ నుండెను. మేజిస్ట్రేటుగారు చనిపోవుచున్న వారివద్ద నుండి వామ్యాలమును తీసికొనిరి. (ఆ. వె.)

పోలీసు ఉద్యోగి చంపబడుట

కలెక్టరు, జనవరి 13:—స్ట్రీటునుక్ పత్రికారాము, దేగారు ఒక గొప్ప పోలీసు ఉద్యోగమున పోలీసుకు చంపబడెనని విచారణ తొలుపుచున్నది. బంగారీదేశమునందలి విప్లవ కరుల కమిటీలో ఒక ముఖ్యమైనవానిచేదురంత మాత్రమునకే పిల్లివారు యువకులనుచేసిరి. పత్రిక చెప్పుచున్నది. ఈ కయోగింపబడిన తోటాను యూరపుకొండమందు ఉపయోగింపబడువానికలె న్నుచి. ఇది యిండియా లో దొరక కవు. ఆగ్గులెలలో కంకలాల పోర్టుమాపులకు చంపినవచ్చునుగూడ నిట్టిచే యుపయోగింపబడెను. (ఆ. వె.)

గోపీనాథ్ మ

కలెక్టరు జనవరి 13:—దేగారిని చంపినవాడు గోపీనాథ్ మ అని తెలిసెను. ఇత డోకవిన్న బంగారీ యువకుడు కలు న్ను 20 సంవత్సరములు కలెక్టరుగారు నన్ను సిరాంపూరు నివాస్యము. 2 సంవత్సరములక్రింద విద్యార్థిమనమునాని అనపా యోగ్యముమందు ప్రవేశించెను. అప్పటినుండియు అనపా యోగ్యము ప్రచారముచేయుచు తూర్పుబంగారీదేశమున చాల ప్రవేశములకు పోయి యుండెను. పోలీసువారు నేడు సిరాంపూరులో వాని యెట్లు మట్టించి కొన్ని కాలములను పట్టుకొనిరి

దేగారు 10 సంవత్సరముల నయన్ను కలవాడు. తీవ్ర ప్రాముఖ్యత కల్గియుండిరి. నేటిసాయంత్రము కాలేజీనయ్యలకలె దొడ్డు క్షణమునకు పిల్లి గొంపోయిరి. స్నేహితులును పానధారితకలవాడును చచ్చియుండిరి.

కాంగ్రెసు కార్యాలయమును వెదకుట

పోలీసువారు నేడు బంగారీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమును వెదకొన్ని ఉత్తరములు పట్టుకొని అక్రమము కార్యదర్శిని అరెస్టుచేసిరి. 15 దినములక్రిందజరిగిన వర్తమానకాలమునంబంధమున చంపిందలి నరకముచేసి. మొత్తము అరెస్టు చేయబడినవాడు ఇప్పటికి 15 నుడు. ప్రవేశము కాంతమునెయ్యుచి. అయిన పోలీసువారు కావలగాయము న్నుచు. (ఆ. వె.)

గోపీనాథుని వామ్యాలము

కలెక్టరు, జనవరి 14:—దేగారిని చంపిన ముగ్గురు మోటారు వారుపోలీసు కాలినుందు అరెస్టుచేయబడిన గోపీనాథ్ మ పోలీసువారికి వామ్యాలము నిచ్చెను. కలెక్టరుగారు అతడేకములం

7 వ తేదీ రువాయి

యొండెనకు. ముగ్గురు (విజియ కేయలనందు మరణించినను, తేక (విజియవారి ఖాదీగ నున్నప్పుడే మరణించినను, భారతీ యువకును, (విజియవారికిని సమాధానమును గురుర్వాల కల్లి కానితో మరణించెను. అట్టి మరణ విషయము అసియా, అమెరికా, ఆఫ్రికా, యూరపు ఖండములందు చాల ప్రతికూల ఫలితముల కలక జేయెను. లాలా లజపతి గాయ, కంకలాలగారు, అలీసాదరులు, పిరందరికంటెను గాంధీ మహాత్ముడు మొదలగు వారిని కారాగారమునకు దుంచునంత అపాయమునకు భారతీయభుత్వమువారును (విజియ ప్రభుత్వమువారును పొంబురుడు దురూ కార్యముగ నున్నది. వారెంతకొకరినీకొనినను, వ్యాధి, మరణము మొదలగు అపర్యులనుండి మానముతులను కాపాడ బాల్య, వారిలో నొక్కమనినీ. మరణించినయెడల భారతీయ ప్రభుత్వ ప్రాయశఛిర్యము ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగా మారిపోవును. ఇట్టి అభిప్రాయమును తెలివిగ కలిగిన వాడెవ్వరును తలచి మాడకు దెచ్చుకొన నూహించకు. తన మరణము భంగ మొనర్చుచున్నపుడు ప్రజల వాదోపవాదములను చెవిపెట్టకు. శత్రు మొనర్చుచున్నపుడు అయిదుగురు వర్తముల దగ్గరనుండి విషయమును ఖయిదీయొక్క జీవితమును రక్షించుటకు సాధ్యమగు ప్రయత్నములన్నియు నొనర్చుబడెను విషయమును ప్రజల గమనింపుడు. ఖయిదీ ప్రవచనములో కల్లు ను త్రవ్వెను దనియు, అది దెట్టి నేరమును నొసపినవాడనియు అతడు (విజియ ప్రభుత్వమువారి ఖయిదీగా నొనర్చబడి మరణించెననియు మాత్రమే ప్రజల గమనించెదగ. భగవద్గ్రంథప్రకారమునందన్నమున నట్టి అకడ కెప్పిపోయెను. కాని (విజియ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయకరమును మార్చెను నడచుటను ఆంగ్లదేశపు మిత్రు లెవ్వరును అపాదించబారు.

లజపతి రాయ గారు

కరాచిపాకుల స్వాగతము

కరాచిపాకుల లజపతిరాయగారి కరాచి బాయిలతో గాడ్లన్నయం దొక గొప్పమిదు 14 వ తేదీని ఒకరికి. లజపతిరాయగారు అధికముగ పున్నమాలులొంతులుగానిం. బడిరి. మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులకు కె. ఆర్. మేతాగారు హాస్యంప్రదించువాడుగాను లజపతి రాయగారి స్వాగత మొనరుచు మాట్లాడిరి. అనేకము ఖద్దరు ఉత్సాహంతో విందునకు వచ్చి యుండిరి.

12 వ తేదీన పోలీసువారు పొట్టుయందలి శేషు, సర్పిలెటు వారైపత్రికల కార్యాలయములను సోదాచేసి నశంబరు 22 వ తేదీ శేషు కలెక్టరుల నన్నిటిని తీసికొనిపోయి.

రాజేంద్రనాథ ప్రసాదుగారు పొట్టు మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులుగను, అనుగ్రహవారాయణగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నికొనబడిరి. ఇతరులు అసహాయవాదులు.

మితవాదుల అవజయము

చింతామణిగారి అభిప్రాయములు

ప్రెస్టులకే ఇండియా ప్రతికూల సి. కె. చింతామణిగారిట్లు ప్రాయమున్నాడు:—ఈ ఎన్నికలయందు మితవాదులు అవజయము గాంచుటకు దుర్బలమును సంఘునిర్మాణము కాదు. స్వరాజ్యమునుకాదు గావించిన ప్రతికూల ప్రచారమునూడ గాదు. గాంధీమహాత్ముని అనుచుటలను అనపాయవాదులకు (విజియ ప్రభుత్వమువారిపట్ల ఎంతభేదభావమున్నాడో అంతభేదభావము మితవాదులకు లేదని ప్రజల నమ్మిరి. ఇదియే మితవాదుల అవజయమునకు కారణము."

దున్న గొప్ప పోలీసుయోధ్యోగిని చంపవలె నని తలచుచున్నవని వామ్యాలములో గోపీనాథుడు చెప్పెను. తన పోర్టుటాకునకు తరువాత తెలిసెను. అయిదొక్కయొక్క చేష్టలచేత ఆ సమయమునకు ఆలోచించి అతడు వచ్చునని తలచు తెలియునని చెప్పెను.

ఈ దురంతము సంభవించున మరొకన్ని యిద్దరు వెదకబడెను. తెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులు కార్యకర్త సతీశ చంద్ర చక్రవర్తిగారు, నరకమతి శ్రీమతి ప్రాసములరు అయిన చంద్రగుమా, కంకలాల అరుణ చంద్రగుమా, తెంగాలు కెక్కికలొంక పిట్టాములొకడొకటి పిట్టల గోపీకలూత్ వామ్యాలాడు అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. వె.)

చెన్నపురి ఊర్వోరేషను నోటీసు

గడచిన సంవత్సరము వానలు పరిగా కురియ

గడచిన సంవత్సరము వానలు పరిగా కురియ

నందున రెడ్ హిల్స్ చెఱువునందు నీరు 1-1-4

తేదిన గడచిన 5 సంవత్సరములుగా నిదరు తేదిన
మామూలుగానుండు దానికంటెను చాలతక్కు.

వగానన్నది గాన ముఖ్యగొట్టములలోని నీచులేనిది

వానలు కురియునంతవఱకు తగ్గించబడినదని చెప్పి పురి ప్రజలకు యింగురూలనుగా తెలియజేయు

చున్నాము. తిరిగి వానలుకుటిసి చెరువులో నీరు

అమలమొగ్గ వర్మవరకు చేరువులోని నీటిని నిలువ

జయమట ముఖ్యము. ఈవిషయములో ప్రజలందఱు కలిసి సేరు వృధాపోసీయక, మిక్కిలిమితము

వాడుకొనుచు సహాయపడవలెను. గృహహితముగ
ముదకు తప్పు బోలీబుకు. దుష్కరపనులకు నీటిని

ఉపయోగించకూడదు.

ఈ మాత్రము చెసిన మరల వానలుకుడి ను
లోగా పట్టమునకు నీటిసరి ఫరాను యింకి ను తగ్గించ

నవనరమః ఉడదు.

11-1-24

సదారోగ్యము - దంతశ్రేణి

—

సూర్యారణ్యము దాకరు ట్యాం. కౌ.క.టా.న. ఎల్. ఎం. ఎస్.

చిన్న కనక నామనా, వయానుకచ్చిక సిక్కునా, ౪.

తెలుగులు ఆ నీటిని దంఠిమాలను తృణముగ నుంచుకొన భూమి
టచే ఏర్పడుచున్న రోగములను నిర్మూలము చేయుట గొప్పపాప

పాదగుచ్ఛుడి, దండమును కాపాడుకో నుట అత్యవసర ము
వల్లరకు మనస్సునకాటుకుకై నేను ఊచితముగా నిరపరచును

ప్రకటించుచు ప్రచారము చేయుచున్నాను. ఈ ఉద్దేశ్యము
తోడనే ఈ పత్రిక స్థాపి. పునఃపడి.

ఈ విషయమై శిష్యులకి హెచ్చరికలు అభిసరిగావు. ఇట్లు వార్యుడున్నాడు. “నదారోగ్యము దంతిక్షేమము” అనుపేరు

ఒక మానవ శ్రమ ప్రకటన మీరు ఉద్దేశించినందులకు ముఖ్య
సంతసించుచున్నాను. దంతములను కాపాడుకొన వుండుటచే

అనేకులు రోగి వీడితే భాదపడుచున్నాం. దంతములు అంటి
శుభ్రముగ నందుటచే ఎవ్వరైనా రోగములు ఏర్పడుచున్నానని

కామ్రాజ్ కలెక్టరేట్ యున్నారు.
 దోంగరివారికలకు దోంగరికొండ వున్నది. అది మహబూబ్. దోంగరి

పైపాతా వ్యయమొనర్చి దురిమములు కాపాడుకొనుట యిచ్చురా
రూపకములు కల్గయల మొనర్చి రోగముల కుదుర్చుకొనుట

మేలుకదా, ఈవిషయమే మీరూ అధికమగు ఆసక్తిపరచుచుంటున్నారే
 జేతనాచరణమందును, ఆంధ్రముందును, విద్యాచరణముందును.

మానవ ప్రతిభ మిశ్రిత లాభిక రిమాగ నుండును నిన నమ్మ నున్నాను. బీ. ౭

కరముగ ను, డొగఁబడిన నమ్మి నను."

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

జి.ము.ల.చా.సి.సి.డి. ము. అంధ.మ.గు. శిశు.రూ.ప.ము. గ.చ.సి.
య.న.గు. క్యా.లెం.ద.రు. ధ.ర. 0-4-0. ఈ.ప.త్ర.సి.కు. ఒక.సం.వ.ల్ల.గ.మ.సి.

చందా తుప్ప 1-8-0 లను అడ్వాన్సుగా పంపువారలకు సమకాలీనం
కాల్చేందరు యిలాముగా పంపబడును.

మేన్ జరు, "గుడ్ హెల్లు లిండు డెన్టాల్ వెల్ ఫేర్"

కథలపై సకములు.

2. కొత్త 4 అక్షరాలు.

1 బాలసేతికథలు, 2 నూరు వినోదకథలు,
3 రేచుక్క పోటిచుక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు.

5 మర్యాద రామన్న కథలు, 6 తెనాలి రామలింగం

1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 టర్క్-కథలు 0.8-0,

పంజాబుకథలు 0-12-0. పరియు వారు:—
మంజువాణీ ము. దాక్షరకాల. నిలుగు.

1924 సం. మార్చి నెల 1 ని సందేయా, యం. యస్.
యం. రైల్వే ఇంజనీర్షియట్లు మెయింబాలో పెంటి ప్రయాణము
నాటి ఈ మొదటి 1 కి రై-వి-సి నుండి రై 0.5-0.9 తగిన సమయము

బెంగాలు ఒడంబడిక

చాల అపాయకరముగా ఫలితములు

బెంగాలు హిందూనాయకుల తీవ్రభండనము

కలకత్తా, జన 11:— దామగారిచే నేర్పడుపటికే బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ యొడంబడికను గురించి, కాదాపు అరువదిమంది బెంగాలు హిందూనాయకులు సర్ మురేంద్రనాథ ట్యాగోర్ గారి యాధిపత్యమున నొక ప్రకటనను గావించిరి. ఆంబిల్లుగారు.

“ఈ యొడంబడిక విశేషములైన యొడంబడిక గాదని యును, ఒక సలహామాత్రమే ననియును స్వరాజ్య పతకము నాకులు చెప్పుచున్నాము. ఈ యొడంబడిక నిర్మాతలు, అన్ని కందర్బులు, తొను దానిని స్థిరపరచు దీని యొడంబడికగానే పరిగణించి కట్టవారింపిరి. తమ కందు వాగ్దాన మొనర్పబడిన హక్కులకు ఇరువురూ యొగింపకు కంగీకరింపమని భలాధకుని విజీవాడు ప్రకటించుటను బట్టి జాడగా మహమ్మదీయులు గూడ సత్వే పరిగణించిట్లు దోచుచున్నది. ఈ యొడంబడికలోని నూతనము చాల అపాయకరములనియు కలహముల గలగల కేయనములను ముద్దుభాషిప్రాయము. జరగజరచుచుండు కలగల జేయుట కిది మంచి సాధనము. ఇందువలన విభేదితముల హెచ్చును. హిందువులను మహమ్మదీయులను పరస్పర ప్రతిహతులు గడుదురు. ఈ చర్యను ప్రారంభించుటకు ప్రస్తుత కందర్బులకు లెక్కలేనంత అనకూలముగ లేవు. ప్రస్తుత కమిషనున చేతమండలికిని పి. దూకహమ్మదీయ సంఘముల చాల దుర్బలముగ నున్నవి. దాని ఫలితములు ఈ రాష్ట్రమునందు గూడ వ్యాపించుచుండ నుండ జాలవు. చాలైవ సమస్యలలో గూడిన యీ మహావిషయమును చర్చించుటకు శాంతిపరిస్థితులకలము. ప్రస్తుత వివాదపూరిత పరిస్థితులే, ఈ యొడంబడికలోని న్యాయరాహిత్య గుణములకు కారణము.”

యొడంబడిక చేతమండలి ప్రాంతములలోని హిందూ నాయకులందఱును దీనిని ఖండించినవిధము భారతవాదీయ మహాసభవారు దానిని త్రోసివేసిరి. మహమ్మదీయసంఘములోని నాయకులలో కొందరుగూడ ఇట్టియొడంబడికయొక్క అవివేకము తెల్పడిరి. “ఈ యొడంబడిక, ఒక్కొక్కరూ కేర ప్రాధాన్యము సహించును. హిందువులకు ఆ న్యాయ కరముగ నున్నది. స్వపరిపాలనాభివృద్ధికిని, శాశ్వతభివృద్ధికిని చాల భంగకరము.”

గోపాల్ కృష్ణ

గోపాల్ కృష్ణ సమస్యనుగూడ నివివాదములోనికి దింపుట చాల విచారకరము.

ఈ యొడంబడికలు కృత్రిమసహకారముగా నుపయోగపడదనియును, ప్రజాభిప్రాయమున కడుగున లేరుగా వ్యాపించి యున్న భావముల కిది విహ్వలముగ గూడ నుపయోగపడదనియును. కాని హిందూమహమ్మదీయసమస్య పరిష్కారమునకు నిజముగ గాకలసినది హృదయముల సయోగము, ఆస్పృహ, మేము, సానభూతులు. ఇది మాత్రమే, అపొహలను, భేదములను, తొలగించి, నుద్ధమగు ప్రాత్యభావము బంధములచే నందరిని ఒకటిగా చేయగలవు. ఇట్టి భావములనే అధికముగ పెంపొందించుకొనటకు ప్రయత్నించుకొన వలెననియు, ఒడంబడికతో కంబంధమున కిగ్గించుకొనవలెననియు, పి. దువలను మహమ్మదీయులనుగూడ ప్రార్థించుచున్నాము.” (ఆంధ్రపత్రిక)

శ్రీరామరాజ్య స్థూడియో

ఇచ్చట క్యాన్సరులో నూనెరంగులలో పోల్చేట్ వెయింటింగ్ వెడ్డెనైజున పోల్చేట్ గాపులను జూచి వ్రాయడము, బొమెదులో వెడ్డెనైజున పోల్చేట్ గాపులను త్రెడము, నజాపు, లెజుపు, నెఫయూ, స్వభావముగ రంగులలో నూనెరంగులలో వ్రాయడం మొదలగు పనులన్నియు బొంబాయిలో నుండిన జర్మని ఆర్మీను ముల్లకు గానెద్ద తియ్యైట్టియొకటిరి జమీందారుగారి ఆదరణమున స్థాపించబడి యియు దాని బడయ్యు ఫాద్రాగ్రాఫరులద్ద రి ఏండ్ల నుండి ముఖ్య చిత్రకారుడుగ పనిచేసి నట్టియు యాక్రింది వాకివలన స్వయముగ చేయించబడుచున్నది. మారేట్టు చాలా చాకగ నుండును. త్వరలో చాలా భాగముగా చేయియ్యబడును.

ఒకమాత్ర ఆర్డర్ లిచ్చిన వారికి బాగా తెలియగలదు.

విలాసము:—

పూసపాటి పి. కృష్ణమరాజు చిత్రకారుడు.

1/21 రాజగోపాలనాయకపేర్, తింతిపాటిపేట - మద్రాసు.

సర్ మాల్యము హాయిలీ నియోజనము

భారతపత్రికల ప్రకటనాన్యాయాభ్యాసము

లూహారు, జనవరి 11:— సర్ మాల్యము హాయిలీ గారు పంజాబు గవర్నరుగనియమింపబడుటనుగురించి ట్రైబ్యూను సర్వప్రకటన ఇట్లు వ్రాసెను: (ప్రస్తుత పరిస్థితులచే రాష్ట్రపతిపాలన చాల కష్టసాధ్యమైన విషయము దలచిని దెలిసిన విషయము. పరిపాలనము సామాన్యస్థితిలో సరిగా సాగవలెననిచో చాలగొప్ప రాజనీతిజ్ఞుడు ప్రభుత్వమునకాధిపత్యమును హిందుకుటనరము ఇచ్చేపటికి నెల మింపబడు నాకానియందు కొకల్యము దూరదృష్టి ప్రజ్ఞాశయముతో సానభూత మొదలగు గుణముల త్యాగశక్తికములు. పి. లో నొక్కటియు సర్ మాల్యము హాయిలీగారియందున్నట్లు ల మాకోరినట్లు దెలియదు. అంతయుగాక పి. లో కొన్ని ఈలోనియందు చాలవరకు లాపించి యున్న పని యిదివరకు దిబబయ్యెను. ఒకే సర్వము (వి. సి. యస్) లోని వ్యక్తిగతవారి ఆ సర్వములోని స్వైర్యము వలెయొడు ఆ పదవికి నియమింపబడినట్లు పరిపాలనయందు నిజముగా మార్పెద్దియు నుండవలదు.

“మస్టి మె అప్రెంటిస్”

“మస్టి అప్రెంటిస్” ప్రకటన ఇట్లు వ్రాసెను. సర్ మాల్యము హాయిలీగారు, పరిపాలనా యనభవము సందర్భమున వి. సి. ఎస్. కాళి ప్రభుత్వంలో వెన్వడిన దీనిపోడు. హాయిలీగారి రాష్ట్రమునందే తన అధికార కైకవాగ్దానమునకు గడపుటచే ఈ రాష్ట్రీయభ్యవహారమును సానభూతతో కైకమొనర్చుకొనగలగ నచ్చును. ఈతడు పంజాబు గవర్నరువడికి వచ్చినట్లు, తన వెనక నాథానమున్నది యారటా సాగించుచున్న రాష్ట్రీయ పరిపాలనా విధానమునే ఆకలబించి, భారతవాదీయసమస్య పరిష్కారమునకు తోడ్పడునని యెంచుచున్నారను” (ఆంధ్రపత్రిక)

భారత శాసనసభకు నియోజనములు.

ధీర్ 11 జనవరి:— ఈ క్రింద వివరింపబడిన అధికారులు భారత శాసనసభకు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. టి. ఇ. మాయిర్, జె. ఎం. టూరెంగుగార్లు (ప్రజా సు) పి. ఇ. వెన్వెను, పి. వి. హాయిగు (బొంబాయి) ఎల్. ఎస్. ఎస్. ఓ. కల్లి, సీకీచంద్రాగార్ (బెంగాలు) హెచ్. ఇ. హామీము (శివ పరగణా) హెచ్. కాల్వర్ (పంజాబు) రా. బి. క్యామరావాయానింగు (బీహారు బిరిస్) గుప్తంజీ జిందూంజీ (పుష్కరగణా) వి. సి. అల్లెన (అస్సాము) లె. క. ఎస్. సి. ఓ. కన్న (బరౌ) గార్లు. (ఆంధ్రపత్రిక)

వాఢ్యతారాహిత్య ప్రభుత్వ ఫలితములు

సర్ కాంబెలు రోడ్డు

కలకత్తా, జన 11:— కలకత్తా యూరపియనుసంఘము వారిసమావేశ మందు, సర్ కాంబెలురోడ్డుగారు (భారత కాననసభలో యూరపియనుప్రతినిధి.) ఉపన్యసించుచు సంస్కరణలను గురించి యిట్లు నుడివేశాడు. ఈసందర్భమున గలిగిన జయము:— ఈ సంస్కరణల కొరకు ఏ మాత్రమును ఆందోళన మొనర్పవలెకాక ప్రజల్ని మూలముక్తమే చాలవరకు కారణములు. ఆ ట్టి వాఢ్యతను విహించుట ఆర్థిక సంపాదించుకొన యత్నించెద రని నాకు నమ్మకముగలదు. స్వరాజ్యపతకమువాదిలోగూడ నీ భావము గాన్పించగలదు. ఇందుకు బ్రటిషు చేతములైన కార్యకపతకమువారే కదగినము. తాము ప్రభుత్వవాఢ్యతను విహించవలసినట్టి సమిపించిట్లు తెలియగనే కార్యకపతకమువార ట్టి వాఢ్యతను విహించుట కవసరమగును. సంస్కరణల నిర్వహించుటయందు తోడ్పడిన భారతీయుల శక్తి నందింపబలసియున్నది. అట్లు తోడ్పడుటచే వారు ప్రజలచే నెంత నిరాకరింపబడినో ఇటీవలిస్వరాజ్య పతకవిజయమువలన దెలియగలదు. ప్రతినిమించివేసుని నాయాభిప్రాయము. అందుచే భారత చేతభావ: స్థితిగురించి నాకెట్టి భయమునలేదు. సంస్కరణలు వాఢ్యత విహించవలసిన వచ్చు నాకశ్యత లేనందు వివర్ణించు నధికారము నొసగెను. ఇదియే సంస్కరణలలోని భావము. వాఢ్యత విహించవలసిన వచ్చుస్థితి సమిపించినతోడనే భారతీయులు ఆర్థిక సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారను. (ఆంధ్రపత్రిక)

హిందూసందర్శిమణుల చరిత్రములు

౧. వ. భాగము (కొత్తపూర్వ వెల ౧౨ అణాము. క్రయము:— సిద్ధము. నున్నది. ఇందు అచ్చటచ్చట రమ్యములగు పద్యములు చేర్చబడి నులభమగు వచనమున సీత (నౌవతి మొదలగు ఏడుగురు ప్రాచీనకాలపు పుణ్యస్థలచరిత్రములు వ్రాయబడినవి. రెక్కిన స్త్రీలచరిత్రము అన్నియును గల 2-3 భాగముల పుస్తకములు 1-2 నెలలలో కేయరగును. మూడు భాగములను ఏక కాలమున కొనువారికి టిపాల వి. సి. ఖర్చులుగాక 2 రూపాయలకే యిచ్చబడును.

ఏకద్యుంధి: రమ్య గు రాయనము వెంటట కెపుడుగారికి నెల్లూరు వ్రాసికొనవచ్చును. ఏలూరు రామానుజాలయ మందు దొరకును.

భారతి సచిత్రమాసపత్రిక

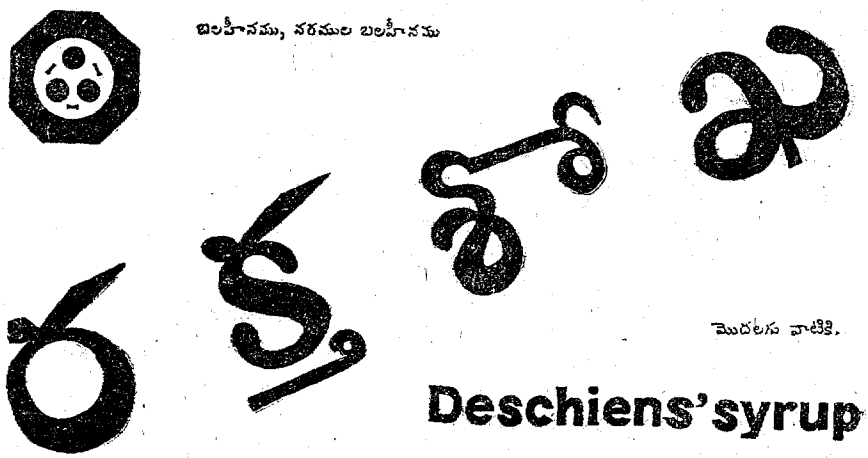
దీనియందు భాష వాఢ్యయము చిత్రకళలు శిల్పము గానము మొదలగు విషయములకు సంబంధించిన పండితుల వ్యాసములు గలవు. గాంధీమహాత్ముని రంగులపటమును నాలుగై దితర రంగుల పటములను మజ్జికొన్ని నాయకుల పటములను తదితరపటములను గలవు.

సంచికయందు 160 పుటలున్నను చందా పోస్టుఖర్చులు సహా సం॥ 1-కి రూ 6-0-0

ప్రకటనలను పంపదలచినవారు తెలిపిన ధరలు తెలుపబడును.

వెంటనే దరఖాస్తులను క్రింది చిరునామాకు పంపుకొనవలయును.

భారతి మ్యేనేజరు, 7, తంబుకెట్టిపేటి మదరాసు.

మొదటగు వాటికి.

Deschiens' syrup

సీరపున ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమున, ఇలము, నియంతగనదియ, 30,000 ప్రెయ్యలుకెప్పుకొనియున్న నామ. డిస్పెన్సరీ. పారిశుభ్యము, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కును.

వాడితిరా ? వాడుకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన లోకానుభవకర్తల మొదటి రకం కన్నా, మరొక ముఖ్యమైన వస్తువును, అనూభవమైన వినూత్నతను చేర్చి తయారు చేయబడినది. హానికరమగు కన్నులను బంధించుట లేదు. పిన్నలకు, పెద్దలకు, ముసలివారు, బాలింతలు మొదలగు వారందరూ అనుపాద్యమగు అన్ని వ్యాధులకు వాడవలసినది. 250-800 ముత్రలకు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.4-0 బుడ్డు 6-కి 1.4-0 పోస్టుఖర్చు వేరు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొవడములు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును. తాపా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (64 పొట్టుములు గల) ప్యాకెట్టు 1-కి రూ 1-0-0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలలో చక్కెరలో అతిసుఖముగా వారి వారి కడుపును ననుసరించి కొన్ని బొట్టుల నీనుకొనిన నుఖముగా విరేచనమగును. కష్టము లేదు. సుకటును, అసహ్యము వుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0.8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల జేహోగ్యమును నెలమిచేయు గాఢ తీవ్రత వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక జేహానుబంధము వ్యాధులను పోగొట్టి మలబద్ధమును, లేక ఇతర వ్యాధులను రానియ్యక అటంకపరచును. అనేక వేల డబ్బాలు ఖర్చుచేయుచు, డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాధాగ్య శొంఠి:—(బాలింతల పాలిటికి వర్ణపాదము కంటిది. కనినప్పుడు, తలవార వారికి సరియైన జ్వరములు యివ్వవలసిన వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక మునుమును. 20 తులం బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0

పాశ్యపు వెంకటాచల కందితులు, శ్రీ శీతారావువద్దెద్లకాల, మైసూరు.

కాంచీ, నెం 331, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు. (బాంచీనుండి, వి.పీ.లు పంపబడవు. (594)

SRI BHARATI CHITRAKALA BHAVANAMU. Patronized by Maharaja Sri Rao Venkatakumara Mahipati Surya Rao Bahdur C. B. E. Maharaja of Pithapuram Godavari (Station) Rajahmundry. Prepares the following to the entire satisfaction of customers at reasonable prices. 1. Portraits of all sizes in oils (Bust to Life size). 2. Classic, Puranic and original picture compositions all purely Indian in oil and water colours. 3. Original Descriptive and comic designs for book and Calendar publications and picture card advertisements (In colours and in Black & White). 4. Curtains and Sceneries and other stage decorations in colours for Theatres. 5. Bromide Enlargements (in all sizes). FOR TERMS APPLY TO CH. BHASHYKARLU RAO. ARTIST RAJAHMUNDY.

వెంట్రుకలే అందము ? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త ! వెంట్రుకలు దుష్ప్వసంతో ఊడిరాకమునుచే త్వరపడును. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును. అంతవరకు రానియ్యవద్దు నేడే కమినియానూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు (ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.) వెంట్రుకల కట్టి కోగమున్నను, కోరో మాంసకృత్తు మున్నను, యిది దివ్యవర్ణము వెంట్రుకలకు ఇట్లుగా రాని, గరుడగ రాని యుండదు మీ వెంట్రుకల మరల మొత్తటి సుత్తదనమును గల్గి కట్టుకల నుండి మెరుకయి చుండును. ఈ కోమానో దీనిని కరీషించి చూడుము వెంట్రుకలకు యెట్లువర్ణియించునో కనిపెట్టుడు కమినియా తలనూనెను నిన్ను కఠోర్తక్త్యధునిక జేయును. నెల బుడ్డి 1-కి ఒక మాసాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని బోట్లలోను ఈ రీతిద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది. మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినపుడు "టెటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము. ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. ఆకర్షణకరమైన గుణముగలది. కొన్ని బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0 (దాను బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-12-0) కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన నాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును ఇది భుండు అమ్మవారందరివద్దనున్న, శరకు అమ్మవారివద్దనున్నా దా దొరుకును. తలన్న, పాలు యేబంట్లు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ, 155 జమ్మామక్కిడు, బొంబాయి.

మా ఆజీరనివారిని పులితేపులు, అజీర్ణము మొదలగు నవి కొద్దికాలమునుండియు, లేక బహుకాలమునుండియు వున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని తప్పక కుదురును. మంచిజీర్ణ శక్తిని, ఆకలిని కలిగించును. పీత్తము, మలబద్ధము మున్నగువాటిని రూపుమాపును. జ్వరమును సేవించుటకు మిక్కిలి రుచిగా నుండును. ఆజీర్ణ వ్యాధిగలవారు ప్రతి యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేకవైద్యులు ఫలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 3/- కావలసినవారు ఈదిగువ వినియోగముకు ఆర్డరులు పంపవలయును. శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్, 3361 తిపాలపెట్టె నెం. 166. 328, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

శ్రీరామచంద్రప్రసాదపురాణము సంస్కృతము మూలము రూ. 5-0-0 బు ఆంధ్ర శ్రీరామాయణము అచ్చులో నున్నది. హాస్యమాహాకవియ్యము. స్కాందపురాణములో హాళ భాగము. ఇందు మధుర మీనాక్ష సోమసుందరేశ్వర తీలలను తెల్పుచియ్యెటి విచిత్రములగు వర్ణనలచేడి యున్నది. కథనములు మూడువేలు. నెల 0-12-0 అదాయి. ఆంధ్రభూమిలో పాఖ్యానము. ఇందు లలితభండారుదని కంపుట మొదలగు కథ లనేకములు నున్నవి. మంచి శైలము నెల రూ 1-8-0. విచిత్ర పానుకావ్యభాగితకము. ఫలములు నాటకము. నెల 0-12-0 అదాయి. పాండ్యభావనాసము క్రయము 0-12-0 బు. జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, నెలగుకంకికురు, హైదరాబాద్, కె.పి.

జులాబ్ మాత్రలు నెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0 మలము సకాలమునకు సరిగా వెడలకుండిన ఆకలి మందగించి పొత్తికడుపు ఉబ్బి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును. దినము రాత్రి ఒకమాత్రను తినిన మలబద్ధరోగము మాని, అకలికలిగి శరీరమున కారోగ్యము కలుగును. వీటిలో శేషావము చేర్చబడి యుండలేదు. ఈ మాత్రలవలన విశేషముగ విరేచనములు కావు. అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, Bombay. జాండు పర్యాటికల్ వర్క్సుస్ లిమిటెడ్, బొంబాయి. మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు ఇది శిలాజిల్లు లోపాధిస్థమైన, మౌక్తిక భస్మము, మొదలగువాటిని చేర్చి కాస్తాగ్రీకణముగా రియూరు చేయబడింది. మాత్రములో కలిపిపోవు కుక్కలు, మాత్రమునందును తీసి (phosphate), తొలుపు మొదలగు సెక రోగముల, నడుమనొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగువి కిచ్చుక మరలను. ఒక తులము జ్వరములకు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1/5/0 4 బుడ్డు ఒకసారి ఆర్డరుకు పంపిన ప్యాకెటు పోషు ఖర్చులు యి కాము. మా జ్వరముల క్యాటలాగు యి కాముగా పంపబడును. Sole Agents H. Damodar & Co., 43 China Bazaar Road, Madras.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1)

శ్రీ
రత్న
గ
మ
ల
కు

భృగువతి

న
ం
జీ
వి
ని

బహుశక్తిరమణులగు నునుజుల మాత్రమే మార్గమునుండి చీమువలె ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల శక్తి, పచ్చ శక్తి, రక్త శక్తి, నీరు చురుకు, శాశ్వతము, మూత్రము బొట్టు బొట్టుగా బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట, పొత్తికడుపు నరములు తిగదీయుట, మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట, యిటువంటి లక్షణములు గల శక్తిగోగ సామాన్యములను మొదలంట, నిద్ర వీడెనునను, మరియు నూతనముగ సంభవించిన సెగశోగములు! 4కి గంటలపుగ గుణమును పొందించును. మూత్రశాశ్వతమును. తగ్గితి (అనగా మూత్రపుత్తి) కుభ్రపరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకెండు మరియు, పోస్ట్ పేజీ వగైరాలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల జాపితాను, కోరుచారే ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదా శ్రమం, నెం 41 ఆచారప్పన్ వీధి, మద్రాసు.

తంజి విలాసము:—పండిట్ మదరాసు.

మా ఔషధములు { (1) మెసర్స్ డాక్టర్స్ అండు కో, రత్నన్ బజారువీధి, మదరాసు.
ఈ పక్క తెలుగుబడిన { (2) మెసర్స్ థాథా అండు కంపెనీ, చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు.
వారివద్ద దొరకును. { (3) స్వాస్థ్యశాల్కసి, పెద్దవీధి, తిరువళిక్కేణి, మదరాసు.

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

11.0

మా ఔషధములవల్ల గుణము లేనిచో సొమ్ము వాపసివ్వబడును

మా ఔషధములు ఉపయోగించువారికి, యికను వైద్యులతో అవసర ముండదు. శోకులకు, విశోకులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

ఆశ్చర్యము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!

తరుణామృత లేహ్యము:— యీ దివ్య ఔషధము అంబరు, శ్రేష్ఠ మైన కమూరికాశేర్పి, మిక్కిలి శుద్ధముగా రియూరు చేయబడినది. ధాతువును వృద్ధిజేయును. శుక్లవర్ణము, బహిష్కరణ, మూత్రవ్యాధి, కఫసంకర్షణము మొదలగు వాటికి తత్పక గుణమిచ్చును. మరియు ఉష్ణ సంబంధమైన వ్యాధులు మూలవ్యాధి, క నెరియూ, మొదలగు శ్రీమంబంధమైన వ్యాధులు ఇతర జ్వర ఆవిరణములతో దీనిచే నివారణయగును. శ్రీ, పురుషులు అపాలవృద్ధులు కుహ నిస్సంజేహముగా నేనింపవచ్చును. 20 తులములు గల డబ్బీ 1-కి రు 8-0-0, పోస్ట్ ఫర్ములు వేలు.

అమృత జీవన్:— అన్ని యింద్రయందు మోక్షముగా నుంచుకొనరిగినది. శరీరవిభజనములు, కలరా, ప్లేగు, ఓడలు నొప్పులు, దంతుల, చవిపోటు, శీతరోగములు, శ్రీలకు ఋతు కాలగుండు కలుగునొప్పులు, కడుపుతోని బలము, కడుపునొప్పి, అజీర్ణ వారము, దగ్గులు, రక్తవచనము, పార్శ్వకోప్పలు, తామర, గజ్జి, మరద, జలుబు, తలనొప్పి, తక్షణమే నివృత్తించును. అనుచు విశేషములవల్ల యింకను అనేక వ్యాధులు నివృత్తించును ఒకయక్కను రాంబూలముతో నేనించిన నోటివర్గంధమును పొగట్టి మంచి నువాసననిచ్చును. కఫమువారిచి, శ్మయము వికసించును. గాఢకులకు చాలా మంచిది. సీసా 1-కి రు 1-0-0 పోస్ట్ ఫర్ము వేలు.

1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రీ అల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ నెం 10 యెస్ వేనేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యశాయుడు అండు బదర్ నెం. 18 బందరువీధి మద్రాసు, 3. ఆర్. పార్థసారథి శెట్టి, రాధాబజారు పోస్టు అఫీసుయెడట, చైరాపేట, మద్రాసు, 4. నాలం రామలింగయ్యగారు మెయికోరోడు కాకినాడ, 5. తూతా. రామరావు సోదాకొక్కటి, యెల్లూరు, కృష్ణా జిల్లా 6 స్వామిశెట్టి శ్రీరాములు, ఒట్టోట్టువారు, బెజవాడ, మద్రాసు:— మా ఔషధములు హిందూజాతీయండు ఎల్ల వోట్లయందును అమృతముగా నుండగోరవారు. ఈదిగురి విలాసమునకు ప్రాసిన వరతులు తెలుపబడును. తంజివిలాసం: నర్సాపామిడి. (ప్రాప్రైటరు, డాక్టర్ యం. బి. ఆర్. వర్మా, పామిడి, జిల్లా-అనంతపురం)

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృక్షి నా స్థూలమున, ఇం గ్లీ షు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లతో కమా ములు విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇం తే గా క మనుష్యుని మాయముచేయుట, ముదిడిచెట్టును పుట్టించుట, కేవలముతో గమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడుటలు భూమిమైన గజముయెత్తున గావితో మనుష్యుని నిరాశ్చర్యముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ మును చదివిన అత్యద్భుతముగా పేజీలో చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2118కి-6) డి. జి. జనారంజాయుడు. ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్లవర్ణమును తత్పక తగ్గించు. బహిష్కరణతోగొట్టిబలము కలిగించును. శుక్లమేహమువల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత్ర రోగములు లుమాడా యీనుందువల్ల కిగ్గును. నుభవ్యాధులకులన చెడివరక్తమును బాగుపరచును. శే డి 8-4-0.

శగ లేహ్యం

విశాంతగనైన తగ్గించు అగ్గితమందు. కఫ్యములేదు. డబ్బీ రు 1-8-0 లు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం-గోదావరి జిల్లా

1924 సం॥ డైరి ఉచితము

ప్రాసినవారికి ఉచితముగా పంపెదము.

అమృత కల్పము,

మిక్కిలి ఘాటుగల వ్రాతకము, లోపలను పుచ్చుకో వచ్చును. వైశాల్యరమ్యము, తలనొప్పులు, వాతనొప్పులు, అజీర్ణము, జ్వరము, వాయుగ, జలుబు, వైర్మము, దగ్గు, ఉష్ణము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, కడుపుకూలు, కంటి నొప్పులు తేలుకాటు, మొదలగువాటికి రామబాణము, ప్రతిగ్రహము, దుండ దగినది. ఆ ఔష్య (80 మోతాదుల) సీసా రు 1-4-0 పాతిక ఔష్య సీసా 0-12-0 వరక ఔష్య సీసా 0-6-0 వి. పి. ఛార్జి ఎన్నిటికైనా 0-6-0.

పి. జి. పి. అండు కంపెనీ,

ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిజే. నెల్లూరు జిల్లా.

అం ద రు ను వా దత గి న

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

పిటినివాడుంటే ఆయుస్సు, అంజము, ఆరోగ్యము లెవలగునని వృద్ధియగును, అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎట్టి నీటిలో నైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1 వైద్యవిద్య కావలసినవారు ప్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేషవటి

27 వైద్యబజారురోడ్డు, మద్రాసు.